

Vlaams
Parlement

vergadering **C341**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 23 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het beleidsplan van Muntpunt in Brussel – 3968 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het onderzoek van BRIO over de inwoners van de Vlaamse Rand met een niet-Belgische herkomst – 3751 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de problemen die adoptanten van buitenlandse zwervhonden ervaren – 3930 (2020-2021)	13
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vroegere stopzetting van nertsenhouderijen in Vlaanderen – 3937 (2020-2021)	17
VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de huisvesting van dieren in het licht van de nieuwe Nederlandse dierenwet – 3996 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het Europese burgerinitiatief voor een verbod op kooien in de veeteeltsector – 3997 (2020-2021)	27

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het beleidsplan van Muntpunt in Brussel – 3968 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, Muntpunt ligt ons allemaal bijzonder nauw aan het hart. Muntpunt is een draaischijf van Vlaanderen in onze hoofdstad. Ze is niet alleen een moderne bibliotheek – een belevingsbibliotheek, zoals dat wordt genoemd. Ik herinner me dat bij de start, bij de eerste vzw's, ook gesproken werd over 'communicatiehuis'. Ik zat destijds nog op het kabinet van minister Bourgeois en ik weet dat ook voormalig minister Hugo Weckx er heel nauw bij betrokken was. Ze is dus een echte ontmoetingsplek voor Brusselaars, niet enkel beperkt tot de Brusselse Vlamingen. Zoals we zijn, zijn we altijd zeer open. We richten ons ook tot de pendelaars, tot bezoekers van Brussel, ook nieuwkomers en anderstaligen zijn uiteraard welkom in Muntpunt.

In deze hoedanigheid heeft Muntpunt een aantal heel duidelijke opdrachten te vervullen, die heel specifiek in de samenwerkingsovereenkomst werden aangegeven. Muntpunt werkt op basis van deze samenwerkingsovereenkomst dan ook een beleidsplan uit, dat uiting moet geven aan de verschillende opdrachten die tussen de partners zijn gemaakt. Die partners zijn natuurlijk de Vlaamse Overheid, uiteraard ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) als lokaal bestuur van de Vlaamse overheid, en Muntpunt zelf dat, als subsidie-ontvangende instelling in Brussel, uiting moet geven aan de afspraken die worden gemaakt.

Hierbij is het belangrijk om elk onderdeel van de opdracht, van de missie van Muntpunt zo goed mogelijk uit te voeren. Een onderdeel dat hierbij zeker aandacht verdient, is die brugfunctie die Muntpunt moet vervullen tussen Brussel en Vlaanderen. Muntpunt is in dit kader een soort van spiegel van Vlaanderen in Brussel, maar ook een eerste richtpunt voor alle Vlamingen met specifieke vragen in Brussel, ook over dat Vlaams-Brussels netwerk. Bij ons komt dat een beetje zo over: bezoekende scholen of verenigingen uit Vlaanderen, die iets willen ontdekken in Brussel, richten zich tot Muntpunt om een mooi programma in onze stad te krijgen.

Een andere basistaak is de promotie van Vlaanderen in Brussel, maar dat geldt ook omgekeerd: de promotie van Brussel in Vlaanderen. U weet dat we deze functies van Muntpunt hoog in het vaandel dragen. En ik weet dat dat ook voor u belangrijk is. Zoals ik steeds blijf benadrukken is de band tussen Vlaanderen en Brussel, zijn hoofdstad, nog steeds een belangrijke pijler in het huidige Vlaams regeerakkoord.

Jammer genoeg tonen recente studies aan dat de naambekendheid van Muntpunt in Vlaanderen, en zelfs in de Vlaamse Rand, waar toch eigenlijk heel veel Vlamingen wonen die – ik zal niet zeggen dagelijks, maar toch op geregelde basis in Brussel komen –, eigenlijk beperkt is. In het huidige beleidsplan, dat ik samen met onze medewerkers heb doorgenomen, zouden we dit toch moeten terugvinden in de strategische doelstellingen, maar heel erg duidelijk wordt dit niet echt onder woorden gebracht.

Daarom heb ik aan u de volgende vragen, minister.

Op welke manier zal Muntpunt die band tussen Brussel en Vlaanderen concreet versterken binnen de contouren van dit beleidsplan?

Er zijn de samenwerkingsovereenkomst en het beleidsplan. Ik hoop altijd – en dat is toch de verwachting van de subsidieverlener – dat de subsidiekrijger in zijn uitvoerend beleidsplan uitvoert wat in de samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd.

Kunt u ook concrete acties aangeven in dit kader? Hoe kan Muntpunt bijdragen tot een versterking van die band? Kan ze het aanspreekpunt worden in Brussel voor scholen, verenigingen, instellingen die Brussel willen ontdekken? Zo weet men in Vlaanderen direct dat men in Muntpunt moet zijn om wegwijs te worden in onze stad.

Hoe zal Muntpunt haar rol als poort voor Vlamingen op Brussel verder versterken? Welke acties zal Muntpunt bijvoorbeeld nemen om haar naambekendheid in Vlaanderen als informatieverstrekker voor het Vlaams-Brussels netwerk en Brussel in het algemeen te versterken?

Hoe zal Muntpunt haar rol als informatieverstrekker aan alle Brusselaars over Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap versterken? Er moet toch een wisselwerking zijn: ambassadeur van Vlaanderen in Brussel, en ambassadeur van Brussel voor Vlaanderen. Ik had graag wat verduidelijking rond de concrete acties die Muntpunt de komende jaren zal nemen, en die zouden blijken uit het beleidsplan.

Op welke manier zal Muntpunt ook haar taak van promotor van Vlaanderen in Brussel gestalte geven en tegelijk ook haar taak van promotor van Brussel in Vlaanderen?

Muntpunt moet vanzelfsprekend vormen van communicatie centraal stellen binnen haar strategische doelstellingen. Hoe wenst men dit in de toekomst te organiseren? Hoe zal men dit in concreto, samen met de Vlaamse overheid, de VGC, de Vlaamse referentie- en/of partnerinstellingen verder uitwerken? Hoe ziet Muntpunt de samenwerking met andere Brusselse partners in dit hele verhaal?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik noteerde een zestal vragen, en ik zal die achtereenvolgens zo goed mogelijk proberen te beantwoorden.

Ik kom tot uw eerste vraag. Het nieuwe beleidsplan van Muntpunt geeft natuurlijk uitvoering aan de gehele missie van Muntpunt. De promotie van Vlaanderen in Brussel en Brussel in Vlaanderen om de hoofdstedelijke uitstraling en aantrekkingskracht te vergroten is daar een belangrijk onderdeel van. De concretisering van de band tussen Brussel en Vlaanderen zit verweven in het beleidsplan én in het jaaractieplan 2021. Ik zou er alvast graag een willen uitlichten: “van cultuurcommunicatie naar gemeenschapscommunicatie”. De huidige redactie met focus op de Brusselse cultuuragenda wordt een ploeg die expertise opbouwt in gemeenschapscommunicatie. Dit jaar, in 2021, gebeurt dit nog in onderzoek en via experiment, maar de komende jaren dient de impact van deze bredere invulling van de band Vlaanderen-Brussel steeds meer zichtbaar te worden.

Ik kom tot uw tweede vraag. U weet dat er in 2018 een bevraging was die aantoonde dat de naambekendheid van Muntpunt daalt zodra men de Brusselse gewestgrenzen oversteeft. De voorbije jaren is er dan ook werk gemaakt om de bekendheid van het aanbod van Muntpunt – en breder van het hele Nederlandstalige netwerk – sterker uit te dragen in Vlaanderen. Ik geef daar enkele voorbeelden, enkele illustraties van. Zo is er het delen van het aanbod op kanalen van vzw De Rand. Er is het delen van het aanbod aan Oefenkansen Nederlands door partnerorganisaties in Antwerpen en Gent. Er is de samenwerking met de Vlaamse media rond de 11 juli-viering. Er werd ook een personeelslid aangeworven voor de socialemediakanalen, omdat die sneller doordringen buiten Brussel. Nog tijdens deze beleidsperiode wordt er een opvolgbevraging voorzien om onder andere de naambekendheid verder te meten en op te volgen.

Het spreekt voor zich dat ik het als Vlaams minister van Brussel belangrijk vind dat de naambekendheid van Muntpunt niet alleen in onze hoofdstad sterk is, maar dat

ook in Vlaanderen de bekendheid van het Vlaams-Brusselse netwerk in Vlaanderen verbeterd.

De impact van investeringen in projecten, organisaties en instellingen vanuit de Vlaamse Gemeenschap moet zowel met de Nederlandstalige Brusselaars – de Vlaamse Brusselaars, zo u wilt, of de Brusselse Vlamingen – als met de rest van Vlaanderen worden gedeeld.

Dan kom ik tot uw derde vraag. Voor haar opdracht van informatieverstrekker heeft Muntpunt in eerste instantie ingezet op de uitbouw van het informatiecentrum. Dat resulteerde alvast in een ruimer aanbod aan informatie- en consultatiemomenten, in een aantal gevallen uiteraard door Muntpunt zelf, of door partnerorganisaties. Dan gaat het specifiek over het Nederlandstalige aanbod, over het aanbod van ons Nederlandstalig netwerk in Brussel. Er werden ook specifieke communicatiemiddelen rond dat aanbod gemaakt.

Voor de komende beleidsperiode zijn alvast de volgende elementen gepland. Er zal een duidelijkere plaats zijn voor het brede aanbod op de website en de communicatiekanalen die zich specifiek toespitsen op het informatieaanbod. De toegekende relancemiddelen, waarover we het in deze commissie ook al hebben gehad, zorgen ervoor dat dat ook digitaal op een kwalitatieve manier kan gebeuren. We hebben extra geïnvesteerd in de digitalisering van Muntpunt. Dat zal ook die informatieverstrekking ten goede komen.

Muntpunt moet ook verder een draaischijf worden voor specifieke informatie, dus niet alleen voor algemene informatie. Ik geef een concreet voorbeeld: Muntpunt zal onder meer de vragen van 'Wonen in Brussel', dat een project is van de VGC, voor haar rekening nemen. Collega Vanlouwe, dat is inderdaad ook een belangrijke taak, namelijk aan iedereen die daarin geïnteresseerd is, kenbaar maken wat de verschillende opties zijn om te wonen in Brussel. Dat is dus niet alleen het rijke aanbod inzake cultuur, toerisme en werken, maar ook zeker wonen. Dat lijkt me ook een taak die typisch bij Muntpunt kan terechtkomen. Er is dus inderdaad de afspraak gemaakt dat Muntpunt de vragen daarrond voor haar rekening zal nemen.

Er wordt ook naar gestreefd om meer partnerorganisaties een plek te geven in het Muntpuntgebouw, zodat ze van daaruit hun informatie en aanbod kunnen delen met het publiek. De bedoeling is dat de Muntpuntlocatie op die manier nog meer dan vandaag het uithangbord voor Vlaanderen en het Nederlandstalige aanbod zal worden. Dit alles zal worden ondersteund door een nieuwe merkenstrategie en de daaraan gekoppelde communicatiekanalen.

Ik kom dan tot uw vierde vraag. De zoektocht naar de manier om Vlaanderen op een structurele manier te promoten in Brussel is natuurlijk niet nieuw. Een regio elders in de kijker zetten, gebeurt vaak aan de hand van toerisme, kunst en cultuur, een taak die onder meer Toerisme Vlaanderen voor zijn rekening neemt. We proberen er ook met de openbare omroep voor te zorgen dat die informatie over de hoofdstad, die informatie over Vlaanderen daar aanwezig is voor alle Vlamingen, de Brusselse Vlamingen uiteraard inbegrepen.

Van Muntpunt verwacht ik ook dat ze de promotie van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel versterkt. Door versterkt in te zetten op haar rol van informatieverstrekker over het kwalitatieve netwerk van de Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in onze hoofdstad, zoals ik als antwoord op uw derde vraag toelichtte, wordt dit ook tastbaar en concreet gemaakt. Collega Vanlouwe, meer algemeen stel ik vast dat er vandaag niet altijd een goede perceptie is van Brussel in Vlaanderen, maar omgekeerd ook, dat Vlaanderen niet altijd een positieve connotatie heeft in Brussel. Ik betreur dat en vind dat eigenlijk onterecht. Het is ook de taak van ons allemaal als Vlaams-Brusselse politici, vanuit het Vlaams Parlement, vanuit de Vlaamse Re-

gering, maar evengoed vanuit de VGC-Raad en het VGC-College, om die inspanningen, die sterke inspanningen die Vlaanderen in Brussel doet, op een positieve manier te duiden. We hebben het daar al vaak over gehad: er is sprake van meer dan 1 miljard euro aan rechtstreekse investeringen die lonen voor de Brusselaars. Dat aanbod van Vlaanderen in Brussel wordt het best ook op een goede manier ondersteund en geduid, zeker door politici die vanuit de Vlaamse Gemeenschap of de VGC in Brussel aan politiek doen.

Ik kom dan tot uw vijfde vraag, over het promoten van Brussel in Vlaanderen. Dat is een taak die tot nu toe voornamelijk via cultuurcommunicatie werd vervuld op het platform UiT in Brussel. Ook visit.brussels, BRUZZ en agenda.brussels geven intussen een eigen invulling aan die taak. Bij Muntpunt ligt de opdracht om tijdens deze legislatuur ook andere wegen te verkennen, waarbij alle gemeenschapsmaties aan bod komen, zodat het volledige Vlaams-Brusselse netwerk in beeld komt.

Zo startte Muntpunt de voorbereiding van een platform van Brusselse verhalen en goede praktijken. Samen met andere Vlaamse organisaties en initiatieven wordt een positief Brusselverhaal naar Vlaanderen gebracht. Belangrijk is natuurlijk dat Muntpunt partners vindt in Vlaanderen die deze verhalen kunnen delen met hun publiek. Met BRUZZ wordt bekeken hoe een gezamenlijk traject gelopen kan worden zodat de communicatie-inspanningen op elkaar kunnen worden afgestemd.

Ik verwijs ook heel graag naar Brussel voor Scholen, een bijzonder belangrijk initiatief. Ik ga dadelijk nog in op de jeugdbewegingen en de jeugdorganisaties. Het is mijn overtuiging, collega's, dat de liefde voor de hoofdstad ook op jonge leeftijd gevoed moet worden. Het spreekwoord zegt: 'onbekend maakt onbemind'. Ik denk dat dat zeer juist is. Veel Vlamingen – dat geldt trouwens ook voor de Walen – kennen hun hoofdstad niet goed. We moeten daar absoluut werk van maken, ook al op jonge leeftijd. Het is eigenlijk mijn ambitie dat op termijn elk kind, elke jongere die de leeftijd van 18 jaar bereikt, op een positieve manier een bezoek gebracht moet kunnen hebben aan de hoofdstad, in contact moet zijn gekomen met al die rijkdom die hier aanwezig is op stedelijk vlak, op het vlak van cultuur, op het vlak van toerisme en ook op het vlak van het Vlaams-Brusselse netwerk. Brussel voor Scholen is op dat vlak heel belangrijk. Daar is een afzonderlijke website waarop het aanbod van de gidsenorganisaties gebundeld werd. Zoals u weet, werken wij samen met verschillende gidsenorganisaties, zoals Brukselbinnenstebuiten, in fusie met Stapstad. Ik heb dat tijdens een vorige commissievergadering nog toegelicht. Er zijn ook organisaties als Korei en diverse andere organisaties die op een bijzonder positieve manier aandacht schenken aan de hoofdstad, zeker ook voor Vlamingen van buiten onze hoofdstad. Ze kunnen een heel positieve rol spelen, zodat scholen uit Vlaanderen warm gemaakt worden voor een bezoek aan Brussel. De verdere bekendmaking en de uitbreiding van die website Brussel voor scholen staat op de lijst met concrete acties van Muntpunt.

De website zal deze legislatuur worden uitgebreid met het stadstoeristische aanbod voor volwassenen, zodat de Vlaamse middenveldorganisaties maar ook individuele personen makkelijker hun weg naar de hoofdstad kunnen vinden. In voorbereiding hiervan is Muntpunt dit jaar gestart met een werkgroep van Nederlandstalige gidsenorganisaties in Brussel om hun aanbod en communicatie beter op elkaar af te stemmen en om aan ideeënuitswisseling te doen.

Zoals u weet, worden sinds 2015 op 11 juli tientallen stadswandelingen en -bezoeken aangeboden die gretig afname vinden bij inwoners in Vlaanderen. In een aantal gevallen is dat ook het eerste bezoek – leert de feedback – en bovendien de aanzet voor extra bezoeken nadien. Zoals u weet, zal er ook dit jaar een aangepast aanbod zijn.

Om deze vraag af te ronden, geef ik graag ook mee dat ik – aanvullend bij Brussel voor scholen – aan Muntpunt gevraagd heb om te focussen op Vlaamse jongeren tot 18 jaar omdat men sneller een positief beeld krijgt van een stad wanneer men er al op jonge leeftijd positieve indrukken heeft opgedaan. Daar vloeien mijn taken als minister van Brussel en minister van Jeugd wat samen. Als concreet antwoord hierop gaat Muntpunt na het zomerreces in dialoog met de Vlaamse jeugdbewegingen om te bekijken hoe we via hen deze grote groep jongeren nog meer naar Brussel kunnen krijgen.

Dan kom ik tot uw laatste vraag, collega Vanlouwe. Het antwoord zat al deels vervat in de voorgaande, maar ik geef graag nog expliciet de volgende elementen mee. Er komt een nieuwe merkenstrategie die de penetratie van Muntpunt in Vlaanderen moet vergroten. Het informatiecentrum wordt uitgebouwd en rond dit aanbod wordt een communicatiestrategie uitgewerkt. In Vlaanderen wordt ook gezocht naar partners en intermediairs om het aanbod mee uit te dragen. Experts geven duidelijk aan dat het een utopie zou zijn om dit louter en alleen via de Muntpuntkanalen te doen, daar moeten ook partners voor gezocht worden.

Samen met de Vlaamse administratie en Muntpunt vinden er regelmatig rondetafelmomenten plaats met de ruime groep van partners die door de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap Brussel worden ondersteund. Hierbij is een prioritaire doelstelling het zoeken naar de beste manieren om het aanbod te delen met een zo ruim mogelijk publiek in Brussel en Vlaanderen.

Vanuit mijn bevoegdheid Brussel wordt er samen met Muntpunt gewerkt aan een campagne die de Vlaamse aanwezigheid in het Brusselse weefsel duidelijk op de kaart zet. De centrale boodschap is dat de Vlaamse Gemeenschap Brussel niet loslaat, dat de Vlaamse Gemeenschap geeft om Brussel en investeert in de Brusselaars. Wat de Vlaamse Gemeenschap in Brussel doet, mag gezien worden, het is iets om trots op te zijn.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister. Dat lijken me toch bijzonder positieve boodschappen die ik vandaag van u hoor. Het beleidsplan dat ik gelezen heb, lijkt me iets minder ambitieus dan wat ik u vandaag hoor vertellen. Ik hoor toch heel wat positieve zaken. U zult inderdaad gebruikmaken van de relancemiddelen om de digitalisering op te starten. U zoekt ook partners in Vlaanderen en in Brussel. Uiteraard is er het benadrukken van wat Vlaanderen in Brussel doet, dat is iets waar we trots op mogen zijn. Het mag dan ook wel heel duidelijk zijn dat dat Vlaamse initiatieven zijn. Vlaanderen laat zijn hoofdstad niet los, meer nog: Vlaanderen blijft meer en meer investeren in de hoofdstad.

Muntpunt is inderdaad – u noemt het – de draaischijf, de spin van dat web van alle Vlaams-Brusselse instellingen. Ze biedt eigenlijk een overzichtsrol voor iedereen die ook maar iets over Brussel en de Vlaamse Gemeenschap in Brussel wil weten. Ik heb vandaag van u dus wel een paar heel concrete acties gehoord. Ik vond dat dat minder duidelijk was in het beleidsplan. Ik ben dan ook bijzonder hoopvol desbetreffend. Ik hoop wel dat dit daadwerkelijk ook tot uitvoering wordt gebracht door Muntpunt. Ik stel toch wel vast – dat is iets wat steeds meer terugkomt – dat er af en toe toch wel van alles onder die Brusselse gewestelijke saus gegoten wordt. Wij moeten aantonen dat we inderdaad een sterke Vlaamse Gemeenschap zijn die een meerwaarde is voor Brussel en die gerespecteerd wordt door vele Brusselse Vlamingen, maar ook door vele anderstaligen in Brussel. Ik hoop dat we inderdaad onze eigenheid kunnen behouden zonder dat dit gebeurt onder die – hoe moet ik het zeggen – gewestelijke look-and-feel die er bestaat. Na uw voorstelling van bepaalde initiatieven ben ik toch wel positief.

Ik wil wel nog even benadrukken dat ik gisteren daadwerkelijk gechoqueerd was over de berichtgeving toen ik het opiniestuk van een andere belangrijke partner in BRUZZ las. De titel luidt 'Investeert Vlaanderen wel genoeg in Brussel?' Deze redactie zou zich moeten schamen dat men niet eens de moeite doet om commissies te volgen, het debat dat we hier vorige week gevoerd hebben over de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB) en dat men dan eenvoudigweg, gratis gaat zeggen: investeert Vlaanderen eigenlijk genoeg in Brussel? Ik las precies een persbericht van de oppositiepartijen hier. Vlaanderen doet enorm veel in Brussel en dan hoor ik hier mensen die leven van subsidies en die subsidies blijkbaar niet meer nodig hebben omdat ze de tak waar zij op zitten voortdurend aan het afzagen zijn.

Ten slotte heb ik nog een bedenking. U zegt dat u partners zoekt in Brussel, maar ook in Vlaanderen. Ik doe daarbij dit heel constructieve voorstel: ik zie de lokale dienstencentra, maar ook de gemeenschapscentra en de Vlaamse bibliotheken in Brussel soms een beetje als een mini-Muntpunt in een gemeente. Er is heel wat expertise, maar in de negentien gemeenten hebben wij onze gemeenschapscentra en onze bibliotheken en op de een of andere manier zou het mooi zijn als die ook met elkaar verbonden raken, net zoals ik hoop dat de gemeenschapscentra in de Rand, maar ook in de rest van Vlaanderen een beroep kunnen doen op of een soort van partners kunnen worden voor Muntpunt.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Vanlouwe. Ik heb ook het stuk, waar u naar verwijst, gelezen. Ik begrijp uw reactie. Ik ben ook minister van Media, dus ik heb niet de gewoonte om te reageren op stukken van journalisten. In dit geval gaat het over een opinie. Dat maakt dat er al wat meer vrijheden bestaan. Maar ik zal niet ontkennen dat ik het ook met een aantal elementen niet helemaal eens ben, om het met een eufemisme te zeggen. Maar goed, daarover gaan we hier niet discuten.

Een tweede punt: ik ga helemaal akkoord dat dienstencentra, bibliotheken, en ook de gemeenschapscentra in het Vlaams-Brussels netwerk een belangrijke rol spelen, en dat Muntpunt daar ook een soort van coördinerende taak in heeft. Dat is heel belangrijk, en het is ook iets dat in de taakstelling van Muntpunt heel erg duidelijk omschreven is. Het spreekt voor zich dat er ook regelmatig overleg is met de andere bibliotheken. Die vormen namelijk ook samen met Muntpunt een netwerk. Daar hebben we het vorige keer ook over gehad, collega Vanlouwe. Ook voor 11 juli wordt er bijvoorbeeld samengewerkt met de gemeenschapscentra. Dit is zeer terecht: Muntpunt is geen standalone. Ze is de centrale spil, maar een centrale spil die deel uitmaakt van een rijk netwerk, en de gemeenschapscentra en de bibliotheken maken daar ook deel van uit.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister. Ik denk dat dit partnerschap inderdaad verder uitgebouwd moet worden binnen, en ook buiten, Brussel. Wat ik soms wel zie is dat er sterke gemeenschapscentra zijn. We hebben onze bibliotheken, maar ik denk dat ook die bibliotheken kunnen worden versterkt. Ik heb dit inderdaad al een paar keer gelanceerd: ik zou graag zien dat dat een soort van mini-Muntpunten zijn. Er is een uitwisseling van boeken die men van een bibliotheek in Ganshoren, via het netwerk BruNO (Brussels Netwerk Openbare Bibliotheken), vanuit Muntpunt kan krijgen. Maar ergens zou er op de een of andere manier toch een groter partnerschap kunnen ontstaan, en ook een ondersteuning van die lokale bibliotheken in Brussel, uiteraard ook in samenspraak met de gemeenschapscentra. U weet uiteraard ook dat sommige gemeenschapscentra in Brussel wat sterker zijn en andere wat minder sterk.

Ik kom nog even terug op BRUZZ. BRUZZ is net zoals Muntpunt een belangrijke partner van de Vlaamse overheid, en van de VGC, maar ik stel vast dat die toch een eigen weg beginnen te gaan. Ik was ten eerste verontwaardigd over die opinie, die letterlijk schrijft: 'Investeert Vlaanderen genoeg in Brussel?' Ik zeg het nogmaals, het was precies een persbericht van sp.a of Groen dat door de hoofdredacteur – of de opiniërende redacteur – geschreven was voor een redactie die eigenlijk enkel en alleen kan leven en overleven door een Vlaamse overheid. Uiteraard is er redactionele vrijheid, maar wanneer men dan nalaat om correct te berichten over de studie van de GACB, en er enkel bepaalde elementen uithaalt – en dan nog foutief – om een opinie op te starten, dan heb ik de indruk dat dit in Vlaanderen een oppositiekrant aan het worden is, en in Brussel dan een soort van paarsgroene Vivaldi-krant. Dat stoort mij fundamenteel. Ik zal daar ook vragen over blijven stellen. Ik weet dat ik nu wat aan het afwijken ben van het Muntpunt-verhaal, maar het zijn allemaal instellingen die kunnen werken en kunnen blijven functioneren dankzij subsidies, maar zich dan blijkbaar wensen af te zetten. Voor alle duidelijkheid: ik heb niet de indruk dat dit zo is bij Muntpunt, maar wel bij BRUZZ.

Het moet me toch van het hart. En ik stel vast, minister, dat er ook bij u enige ergernis leeft desbetreffend.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het onderzoek van BRIO over de inwoners van de Vlaamse Rand met een niet-Belgische herkomst – 3751 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): BRIO, het Brussels Informatie-, Documentatie en Onderzoekscentrum van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) publiceerde op 31 mei 2021 zijn meest recente onderzoek omtrent de evolutie van de inwoners met een niet-Belgische herkomst in de Vlaamse Rand, tussen 1990 en 2020, een zeer interessant onderzoek. De onderzoeksgroep onderzocht ook de evolutie van inwoners in de Vlaamse Rand met een niet-Belgische herkomst naar herkomstland. Daarbij bekeek de onderzoeksgroep de evolutie van de bevolkingssamenstelling in de Vlaamse Rand tijdens de voorbije dertig jaar en toont ze hoe deze veranderd is.

Uit dit onderzoek blijkt dat in 2020 ongeveer 40 procent van de inwoners van de strikt gedefinieerde Rand, de negentien gemeenten, een niet-Belgische herkomst heeft. Ter vergelijking met de provincie Vlaams-Brabant – 27 procent – en het gehele Vlaamse Gewest – 23 procent – is dit percentage hoog. In 1990, dertig jaar geleden, lag dit percentage in de Vlaamse Rand op slechts 10 procent. De bevolkingssamenstelling van de Rand is dus de laatste decennia grondig veranderd. BRIO stelt zelfs dat het de belangrijkste demografische trend is van de afgelopen decennia voor de regio. Dit komt natuurlijk vooral door de nabijheid van de hoofdstad, het sterkst geïnternationaliseerde gewest.

De evolutie van het aandeel mensen met een niet-Belgische origine in de Vlaamse Rand lijkt qua tijd en ruimte dus vooral het patroon te volgen met Brussel als middelpunt. De binnenste gemeenten van de Rand waren de eerste die een grotere concentratie van mensen van niet-Belgische origine ondervonden. Uiteindelijk schoof dit op naar de bredere rand rond Brussel, dus verder dan de negentien gemeenten die strikt genomen behoren tot de Rand.

De Rand is dus onmiskenbaar sterk geïnternationaliseerd en dat brengt talrijke uitdagingen met zich mee. Zo zorgt de toename van het inwonersaantal voor een druk op het woonaanbod en is er een verhoogde instroom van anderstalige leerlingen, wat de capaciteitsdruk in de scholen nog vergroot. Ten laatste zorgt de internationalisering ook voor een druk op het integratiebeleid van de gemeenten.

Hoe analyseert u deze evolutie van internationalisering van de Vlaamse Rand? Welke conclusies trekt u uit dit interessante onderzoek?

In het licht van de resultaten, plant u nieuw, aanvullend beleid om de uitdagingen van de internationalisering van de Vlaamse Rand bijkomend te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is natuurlijk altijd moeilijk om een eenduidig beeld te schetsen van de Vlaamse Rand. De Vlaamse Rand is een regio vol contrasten en dat zien we ook op het vlak van internationalisering. Er is diversiteit binnen de diversiteit. De zuidooststrand was ook dertig jaar geleden al een van de meest internationale regio's van Vlaanderen, met vooral traditionele expats van Europese herkomst. Nu zie je in de ooststrand ondertussen een verschil tussen de zuidooststrand en de noordooststrand. Het is allemaal niet zo eenduidig.

De laatste jaren is er in de rest van de Vlaamse Rand, en zeker in de noordrand, een sterke stijging van mensen van niet-Belgische herkomst.

Het gaat dan vooral over gezinnen met kinderen die instromen via Brussel. Het betreft niet, zoals vroeger in de Rand, overwegend mensen met een Europese herkomst – al zien we wel een opmerkelijke stijging uit de nieuwe Oost-Europese lidstaten – maar het zijn vooral mensen uit de rest van de wereld. De Rand telt meer dan honderd herkomstnationaliteiten en is dus een superdiverse regio.

Een van de conclusies is dat niet elke gemeente in de Rand dezelfde bevolkingsgroei kent.

Een andere evidente conclusie is dat de bevolkingsgroei de Vlaamse Rand voor een aantal enorme uitdagingen stelt. Zowel qua grootte, maar nog meer door de aard ervan. Er zijn meer anderstaligen en mensen van buitenlandse herkomst. We zien in de Vlaamse Rand ook dat de kansarmoede stijgt. In globaal: er is een sterke migratiedruk. Maar dat verhaal is ons ondertussen welbekend. Het is trouwens een van de redenen waarom we een specifiek beleid voor de Vlaamse Rand voeren. Vandaar dat we bij de start van deze regering voor heel wat extra middelen voor de Vlaamse Rand hebben gezorgd, om tegemoet te komen aan de reële noden, die blijven toenemen. Bij het begin van dit jaar hebben we recurrent 1,5 miljoen euro bijkomend vrijgemaakt voor de Vlaamse Rand, bovenop de 20 miljoen euro die al was voorzien in het Randfonds. Dat is nog eens 'on top'. Daardoor stijgen deze regeerperiode de middelen voor de Vlaamse Rand met maar liefst 80 procent.

Welke concrete initiatieven zien we ter zake?

We investeren fors in schoolplaatsen in de Rand en ook in Brussel – want dat zijn natuurlijk communicerende vaten. Scholen zijn onze belangrijkste integratiehefbomen. We moeten ervoor zorgen dat de kinderen van de betrokken gezinnen kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs, dat ze volledig ingebed worden in onze lokale gemeenschap. Dat vergt investeringen in capaciteit. Ik maak een vergelijking. In de periode 2010-2018 kreeg de Vlaamse Rand 9 procent van de totale middelen. In de periode 2019-2022 krijgt de Vlaamse Rand meer dan 15 procent, bijna 16 procent eigenlijk, van de totale middelen. En die totale middelen zijn ook nog eens toegenomen.

Bij volgende toekenning rondes zal de Rand weer veel middelen krijgen. We zijn nu bezig met de capaciteitsmonitoring die eind dit jaar, begin volgend jaar afgerond zou moeten zijn en die ongetwijfeld de capaciteitsnoden voor de Vlaamse Rand scherp zal stellen.

Daarnaast investeren we ook in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het zijn communicerende vaten. Voor het Nederlandstalig onderwijs in de Rand is een investering in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel ook altijd een zegen en vice versa.

Naast de focus op het onderwijs moet er een focus zijn op het Nederlands. Ik denk dat we dat wel heel scherp stellen. Ik zal het niet hebben over de initiatieven rond de verplichte taalscreening vanaf de derde kleuterklas in het volledige Nederlandstalig onderwijs in Vlaanderen. Dat is bij uitstek zinvol in de Vlaamse Rand. Het gaat ook over het verhogen van de eindtermen Nederlands. Bij de zomerscholen focussen we op Nederlands en wiskunde. Leesoffensief komt er binnenkort aan. We hebben de projectoproepen 'Taalstimulerende activiteiten tijdens schoolvakanties en buitenschoolse kinderopvang' en 'Lezen op School'. We keuren twaalf projecten goed in de Vlaamse Rand. We zullen vzw 'de Rand', met de expertise en ervaring die daar momenteel bestaan, ook inschakelen voor de ondersteuning van onze scholen. Dat krijgt nu vorm, met als bedoeling om vanaf 2022 operationeel te zijn.

Tot slot werken wij aan een nieuw inschrijvingsdecreet en aan 'Wonen in eigen streek'. In beide gevallen willen wij effectief een voorrangsbepaalde beleid voeren voor Vlamingen uit de Vlaamse Rand. Diegenen die kiezen of in het verleden gekozen hebben voor Nederlandstalig onderwijs krijgen voorrang bij het inschrijven in secundaire scholen.

Wat wonen in eigen streek betreft, verwacht ik de komende maanden witte rook. Ik zal dit jaar met een concreet initiatief naar u toekomen met de vaste ambitie om ervoor te zorgen dat ook de private woonmarkt een systeem op poten zet waardoor wie een band heeft met de gemeente of regio in kwestie, voorrang krijgt bij de toewijzing van zelfs private kavels.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat extra middelen en een specifiek Randbeleid nodig zijn, blijkt uit elk onderzoek dat we hier in onze commissie bespreken. Dat is een absolute noodzaak. Als we dat niet zouden doen, dan zouden we met de uitdagingen die de grootstedelijke problematiek of de uitbreiding van de grootstedelijke problematiek en de internationalisering met zich meebrengen, niet kunnen aanpakken. Maar er zijn natuurlijk niet alleen problemen maar ook opportuniteiten.

U weet dat ik ook echt appreciatie heb voor de extra middelen die u via het Randfonds en de extra middelen daarbovenop nog eens vrijmaakt voor de Rand. Alleen – en u hoort me al komen – blijkt uit dit onderzoek nog maar eens dat de Rand in realiteit inzake sociodemografische evolutie veel ruimer is dan die negentien gemeenten.

Mijn vraag is heel concreet of u bereid bent om deze legislatuur de definitie van de Rand te herbekijken in functie van de sociodemografische realiteit zodat die gemeenten bij elkaar aansluiten.

Wat het voorrangsbepaalde beleid voor scholen en wonen betreft, kijk ik uit naar uw aankondiging. U weet dat wij vanuit onze fractie heel veel vragen hebben of dit überhaupt de grondwettelijke toets zal doorstaan.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, mevrouw Segers, ik denk dat deze vraag eigenlijk een beetje een herhaling is van de vraag van vorige week. Ik zou mijn tussenkomst dus kunnen herhalen maar ik zal dat niet doen. Ik heb begrepen dat u dringend de trein moet halen.

Minister, ik denk dat het beleid van deze Vlaamse Regering net als dat van de vorige is om zo snel mogelijk alle kinderen en ouders te helpen om het Nederlands te leren. We zien daaromtrent toch verschillende initiatieven, zowel op Vlaams als op lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning vanuit uw Randfonds. Er gebeuren dus heel wat initiatieven om het Nederlands effectief meer dan ooit centraal te stellen. Het is daarnet al gezegd dat de eindtermen, het taalbad, de taalscreening allemaal instrumenten zijn die ervoor moeten zorgen dat die taalachterstand geen leerachterstand wordt bij de kinderen die hier komen en onze taal niet kennen.

Ook het inburgeringsbeleid wordt verscherpt zodat er effectief werk wordt gemaakt van die integratie in onze samenleving. Ik denk dat deze Vlaamse Regering op dat vlak kosten noch moeite spaart om nieuwkomers te begeleiden. Maar collega's, ik wil hier vandaag toch ook de rol van vzw 'de Rand' nog eens specifiek benadrukken. Ik denk dat zij fantastisch werk leveren op het terrein. Zij zorgen er ook voor dat op lokale schaal een oplossing wordt gezocht. Het is hier eerder al eens besproken tijdens de regeling van de werkzaamheden dat we hen misschien eens kunnen uitnodigen in onze commissie. We kunnen dat overwegen nu de coronamaatregelen wat soepeler worden.

De oppositie heeft het hier vaak over de uitdagingen op het vlak van demografie en verstedelijking die onze regio kenmerken. Niemand ontkent dat maar ik denk dat het goed zou zijn als een organisatie als vzw 'de Rand' ons een betrouwbaar beeld zou kunnen geven van de acties die zij al voeren op het terrein. Dat zou misschien een aantal misverstanden uit de wereld kunnen helpen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Segers, ik had ook begrepen dat de BRIO-studie waar u naar verwijst, zich net beperkte tot de Vlaamse Rand. Ik zie daar niet bepaald argumenten in om te zeggen dat we op grond van die studie de geografische actieradius van het beleid dringend moeten uitbreiden. Ik zie daar niet onmiddellijk argumenten voor.

Maar niets belet dat wij er inderdaad soms voor zorgen dat de Vlaamse Rand-middelen niet alleen worden ingezet voor de definitie zoals die gangbaar is voor de Vlaamse Rand, namelijk voor alle gemeenten die ofwel grenzen aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of aan een faciliteitengemeente, maar dat we soms ook ruimer gaan en dat we ook andere gemeenten buiten die Vlaamse Rand, bijvoorbeeld in Halle-Vilvoorde, gaan ondersteunen.

De oplossingen voor onze problematiek zijn dikwijls niet voor de hand liggend. Daarom gaan wij creatief aan de slag. Ik betreur een beetje dat, als wij creatief sporen verkennen om ervoor te zorgen dat we een voorrangsbeleid kunnen voeren voor de autochtone Vlamingen in de Vlaamse Rand, nog voor er zelfs een concreet voorstel op tafel ligt, er vanuit Vooruit al enige scepsis komt, waarbij men zegt dat het juridisch waarschijnlijk niet zal standhouden. We doen er tenminste iets aan, in plaats van altijd te zeggen dat we er iets mee moeten doen en dat we met de problematiek aan de slag moeten. Wij doen dat vervolgens, en dan wordt er al bij voorbaat gezegd dat het waarschijnlijk toch niet zal lukken. Die scepsis deel ik dus niet.

Om dan toch in het Frans te eindigen: point n'est besoin d'espérer pour entreprendre, ni de réussir pour persévérer. Dat is misschien een goed adagium, ook in deze problematiek.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dat laatste adagium is ook mijn persoonlijk adagium, minister. Daar hebt u in mij dus alvast een bondgenoot.

De suggestie die collega De Coninck deed, om de mensen van vzw 'de Rand' eens uit te nodigen om te kijken hoe we naar een beter geïntegreerd beleid kunnen gaan voor de ruime rand rond Brussel, neem ik zeker ter harte. We moeten hen dan ook zeker de vraag stellen op welke manier we die eng gedefinieerde rand van de negentien gemeenten moeten laten evolueren, samen met de sociodemografische evolutie. Want dit onderzoek heeft inderdaad betrekking op de negentien gemeenten, maar ik heb u al eerdere vragen gesteld op basis van ander onderzoek van BRIO, dat echt wel aantoonde dat we met een realiteit zitten die we niet meer mogen ontkennen en waar we beleidsmatig naar moeten kijken. Ik kijk er samen met u en de commissie naar uit om daarover na te denken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de problemen die adoptanten van buitenlandse zwerfhonden ervaren – 3930 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, op 8 juni jongstleden verscheen op de website van Knack een opmerkelijk, maar tegelijk ook verontrustend opiniestuk van dierenarts-gedragsspecialiste Tiny De Keuster, die een boekje opendeed over de problemen die mensen ervaren als ze buitenlandse zwerfhonden uit bijvoorbeeld Roemenië of Rusland adopteren.

De adoptie van buitenlandse zwerfhonden zit duidelijk heel fors in de lift, en niet alleen omdat de vraag naar honden bij ons groter is dan het binnenlandse aanbod, dat op zijn beurt door allerlei verstrengingen in de regelgeving met het oog op een beter welzijn van de dieren beperkt blijft, maar ook omdat mensen deze dieren adopteren met nobele bedoelingen, namelijk om ze een beter leven te geven als gezinshond in plaats van een miserabel bestaan als straathond.

In het opiniestuk legt mevrouw De Keuster, overigens met het volste begrip en appreciatie voor de drijfveren van adoptanten, uit dat zwerfhonden niet alleen een ander gedrag vertonen dan huishonden, maar ook beschikken over een andere genetica en epigenetica. Mensgerichte eigenschappen ontstaan niet door liefde te geven, maar onder andere door wijzigingen in het oxytocinereceptorsysteem, die er bij onze huishonden voor gezorgd hebben dat ze verschillen van wolven.

Onze honden zijn mensgericht. Bij straathonden kan deze eigenschap opnieuw verloren gaan, net omdat er geen enkele vorm van selectie is, wat het mensgericht zijn betreft. Dat is toch wel verontrustend, als u dat leest uit de mond van een gedragsspecialiste.

Het verhaal ging ook verder dan het sociale aspect. Zo kampen heel wat zwerfhonden ook met gewrichtsproblemen. Bij ons pogen onze fokkers al heel lang om ouderdieren diergeneeskundig te laten controleren op erfelijk gerelateerde gewrichtsaandoeningen. Bij straathonden is er geen dergelijke controle mogelijk, natuurlijk. De conclusies die zij stelde waren heel scherp, en zullen wellicht niet overal op evenveel begrip zijn onthaald.

Mevrouw De Keuster trekt ook een parallel met zwervkatten. Die betekenden overlast, en dat probleem hebben we niet opgelost door hen te vangen en te transporteren naar andere landen, maar door ze in gezinnen te plaatsen. Nochtans gebeurt dat net wel met die zwervhonden die in landen als Roemenië vandaag als overlast worden beschouwd.

Mevrouw De Keuster stelde ook dat het tijd wordt om de match stil te leggen en de spelers op het veld te gaan evalueren. Het is aan de minister om een paar rode kaarten uit te delen in verband met inbreuken op mens- en dierenwelzijn. De meeste mensen willen met de beste bedoelingen zwervhonden een goede thuis geven, en niemand spreekt over welke hond ook graag in termen van overlast. Naar aanleiding van dit confronterende opiniestuk dat u, minister, allicht ook hebt gelezen, en dat toch wel een aantal aspecten belicht die doorgaans onder de radar blijven, heb ik toch wel een aantal vragen die ik u wil voorleggen.

Minister, neemt het aandeel van de zwervhonden, die vanuit Roemenië en andere Oost-Europese landen naar ons land worden geïmporteerd, effectief zorgwekkende proporties aan?

Beschikt de dienst Dierenwelzijn over indicaties, onder meer op basis van ervaringen van dierenartsen, dat er zich inderdaad veel meer gedrags- en gezondheidsproblemen met die honden voordoen, dan met onze binnenlandse of regulier geïmporteerde huishonden?

Op welke manier, minister, controleert de dienst Dierenwelzijn vzw's die zwervhonden naar hier halen voor adoptie bij Vlaamse gezinnen op het vlak van de dierenwelzijnsregelgeving en het effectieve welzijn van de dieren? Worden daar inbreuken bij controles vastgesteld? Zo ja, van welke aard?

Ik wilde ook graag weten, minister, hoe u de aanpak van het zwervkattenprobleem in ons land ten aanzien van de zwervhonden die vanuit Oost-Europa komen beoordeelt.

Tot slot, minister, wilde ik graag weten of u van oordeel bent dat de import van zwervhonden vanuit Oost-Europa aan banden moet worden gelegd.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De problematiek is natuurlijk geen nieuw gegeven, geen nieuw fenomeen. Het is ook geen Vlaams probleem, want ook de ons omringende landen kennen dit fenomeen. Er is ook daar, in dierenwelzijnskringen, bezorgdheid over.

In 2010 heeft de toenmalige Federale Raad voor Dierenwelzijn er zich ook in een advies over uitgesproken. Het aandeel van honden in het totaal van ingevoerde honden stijgt. Als we alleen kijken naar de stroom uit Roemenië, zien we een stijging van 5 procent in 2017 naar 18 procent van het totaal aantal ingevoerde honden in 2020.

Ook Spanje is een ander land van waaruit al lang honden aangevoerd worden.

Recenter hebben we dan ook in de schoot van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn de problematiek besproken. Ik verwijs in dezen naar de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, die stelt dat in ons land elk jaar door verschillende verenigingen een stijgend aantal asiel- en straathonden uit het buitenland worden ingevoerd. Deze trend is zorgwekkend, niet alleen omdat de asielen nog steeds overvol zitten, maar ook en vooral omdat vele van deze honden niet geschikt blijken te zijn als gezelschapdier. Het federale advies van de Raad voor Dierenwelzijn over de invoer van

honden in België uit 2010 zal door de Raad herbekeken worden voor bijkomend advies.

Het is dus goed dat men opnieuw die problematiek opneemt. De Raad gaat dat dit najaar doen in het kader van een werkgroep, en men zal mij dat advies ook bezorgen. Aan die werkgroep zullen verschillende dierenartsen deelnemen, onder wie ook een vertegenwoordiger van de Orde der Dierenartsen. Ik vertrouw er dan ook op dat daar eventueel gekende gedrags- en gezondheidsproblemen zullen worden aangekaart. Er zullen ook gedragsexperten uitgenodigd worden voor die werkgroep. Er is geen bijzondere oproep gedaan naar praktijkdierenartsen of anderen om hun ervaringen met gedragsgestoorde asielhonden te melden, maar het werd wel eerder aangekaart bij de dienst Dierenwelzijn, net door Professor Tiny De Keuster van de faculteit Diergeneeskunde van de UGent. Dat was voor ze haar bijdrage in Knack schreef.

Wat uw andere vragen betreft, met betrekking tot de controle: Dit is België, en het toezicht op de invoer van honden is geen bevoegdheid van de dienst Dierenwelzijn. Het is ook geen Vlaamse maar een federale bevoegdheid. Daar wordt op toegezien door het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV). Die vzw's zijn bovendien per definitie geen dierenasielen omdat het voor asielen verboden is om dieren in te voeren. Dierenasielen moeten zich net focussen op het opvangen van dieren in Vlaanderen. Die vzw's vallen dus buiten onze actieradius, dan wel binnen die van het FAVV. Bovendien laat ik mij ook informeren dat die asielhonden veelal rechtstreeks bij hun adoptanten geleverd worden en niet via een centrale plek gaan.

Professor De Keuster maakt inderdaad de vergelijking met onze aanpak van de zwervkattenproblematiek. Maar een kat is geen hond en vice versa. Ik denk dat je haar opmerking vooral moet lezen vanuit de vraag waarom het fenomeen niet wordt aangepakt in de landen van herkomst, ter plaatse, in plaats van het probleem uit te voeren en op die manier eigenlijk te bestendigen. Ik denk dat ze daar wel degelijk een punt heeft. Ik vertrouw erop dat de Raad daar ook een visie over zal ontwikkelen, op basis van de informatie die over dit onderwerp verzameld kan worden.

Er is nu de viering van een Vlaamse vereniging die al 25 jaar galgo's invoert vanuit Spanje. Dat wijst erop dat er in het land van oorsprong nog altijd een serieuze problematiek bestaat. Ik wens die vereniging natuurlijk een lang leven toe, maar het is triest dat zij na 25 jaar nog altijd bestaat, en dat er nog altijd lidstaten zijn binnen de Europese Unie die niet bepaald een diervriendelijke aanpak hebben voor zwervdieren, of het nu gaat over een hond of een kat.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, bedankt voor uw reactie. U hebt uiteraard een punt dat dit geen nieuw probleem is. Het is een probleem dat al gekend was. Maar het is toch opmerkelijk. Ik stel de vraag vooral vanwege de cijfers. Inderdaad, in 2017 importeerden we bijvoorbeeld 1000 honden uit Roemenië, en in 2020 waren dat er al 3639. Tijdens de eerste twee maanden van dit jaar waren het er ook al 1000. Als we dat cijfer dan natuurlijk gaan extrapoleren naar het hele jaar, dan zouden we kunnen afkloppen op ongeveer 6000 honden, wat eigenlijk meer dan een vervijfvoudiging zou betekenen op 4 jaar tijd.

Dus dat is natuurlijk wel een aanzienlijke stijging, daarmee is het probleem niet meer onbekend en wordt het serieus genomen.

We zien ook een forse stijging van de prijzen. Vroeger was het ongeveer 300 euro voor zo'n hond, nu is dat ongeveer verdubbeld. Vandaar mijn vraag om uitleg.

Het is goed dat er een werkgroep wordt opgestart. Het is belangrijk dat er echt grondig onderzoek wordt gedaan naar die zwerfhonden. Die worden opgevangen door particulieren, omdat er toch wel wat gedragsproblemen worden vastgesteld. Uiteraard zal dat – gelukkig – niet bij iedereen het geval zijn, maar het is toch wel iets wat we vernemen. Het is goed dat daar onderzoek naar gebeurt. De werkgroep is een goede stap. Ik kijk uit naar de resultaten daarvan en naar hoe de exponentiële toename van het aantal zwerfhonden zal worden aangepakt.

Zoals ik al zei, hebben de vzw's heel nobele intenties en bedoelingen. Het is ook belangrijk dat er een gelijke behandeling is. Transparantie is bij alle instanties in Vlaanderen die honden fokken en/of verkopen cruciaal. Controles moeten op een gelijkmatige manier gebeuren zodat we een transparant dierenwelzijnsbeleid kunnen voeren en bijsturen waar nodig. Ik hoorde dat de controles momenteel onvoldoende zijn. U hebt meermaals gewezen op de federale bevoegdheid. Voor de onvoldoende controles wordt als oplossing voorgesteld dat we deze honden hier bij ons moeten kunnen chippen. Dat zou een oplossing kunnen zijn. U weet wie daarvoor bevoegd is. Minister, hoe staat u tegenover het chippen van geadopteerde honden?

Ik vond het stuk in Knack vrij heftig, maar ook interessant. Ik verwijs naar mijn vraag om uitleg van vorige week over de schrijnende situatie van de honden in Booischot. Naar aanleiding daarvan werd gepleit om honden meer te socialiseren, al bij de fokker zelf. Natuurlijk hebt u geantwoord dat daar momenteel nog geen sluitende definitie voor bestaat. Als we dat doortrekken naar dit probleem moeten we dat toch aanpakken bij de honden die we hier adopteren. De definitie van socialiseren is hier belangrijk. Minister, zult u toekomstgericht een eerste vorm van socialisatie in de vzw's verrichten alvorens de honden worden geadopteerd?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, het is inderdaad een thema dat hier regelmatig terugkomt. Uit de antwoorden blijkt nogmaals dat het niet altijd even gemakkelijk is om de situatie aan te pakken. Ik zou graag willen aansluiten bij mevrouw De Vroe. De Dierenwelzijnswet stelt dat de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden kan opleggen aan personen en verenigingen die voor adoptie bestemde dieren aanvoeren vanuit het buitenland.

Die voorwaarden hebben eigenlijk tot doel het welzijn van de dieren te garanderen en hebben ook betrekking op de "huisvestingsvoorwaarden in het land van oorsprong, de leeftijd, de sterilisatie, de behandeling tegen ziekten, het gedrag, de identificatie, de informatie aan de adoptanten en het vervoer". Hoewel die passage in de Dierenwelzijnswet is opgenomen, zijn er nog geen uitvoeringsbesluiten bekend. Ik ben wel geïnteresseerd in wat de inhoud daarvan is of zal zijn, want die uitvoeringsbesluiten zouden het eigenlijk mogelijk moeten maken om in samenwerking met de federale overheid zicht te krijgen op de grootteorde en de knelpunten van de huidige problematiek.

Minister, in uw antwoorden verwijst u vaak naar die federale bevoegdheid, ook zonet nog, voor het invoeren van dieren. Maar ook de dierenwelzijnscomponent is opgenomen in de Dierenwelzijnswet en verdient toch de nodige aandacht. Mijn vraag is dan ook: hoe wordt hier verder gevolg aan gegeven?

Ten slotte begrijp ik heel goed dat in deze problematiek het vrij verkeer van goederen en diensten binnen de Europese Unie in acht genomen moet worden. Ik vraag me echter af welke pistes u nog ziet om deze problematiek aan te pakken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De problematiek is grosso modo natuurlijk een tweesnijdend zwaard. Je stelt vast dat goedmenende dierenvrienden in georganiseerd verband honden uit het buitenland een beter leven willen gunnen. Daarbij worden sommige honden uit een asiel gesocialiseerd voor adoptie aangeboden, terwijl andere straathonden niet-gesocialiseerd naar Vlaanderen gehaald worden. Dat is natuurlijk goed voor de betrokken dieren maar misschien niet altijd voor de adoptanten als het gaat over niet-gesocialiseerde dieren. Maar de vraag is natuurlijk of dat goed is voor het dierenwelzijn op lange termijn voor alle dieren in de betrokken landen van herkomst, want dat ontslaat misschien de lokale overheden van hun verantwoordelijkheid. Als de dieren toch altijd geëxporteerd kunnen worden, wordt ook het probleem voor de lokale overheid geëxporteerd. Good riddance, dus.

Ik begrijp de vraag niet zo goed met betrekking tot het chippen. Ik weet niet wat dat verandert aan de zaak, want voor alle duidelijkheid: als die honden in Vlaanderen aankomen, moeten die natuurlijk ook gechipt worden volgens de wet, net zoals elke andere hond die wordt geïmporteerd. Dan zijn ze hier en dan blijven ze hier. Maar ik kijk vooral uit naar het advies van de Raad voor Dierenwelzijn. Maar dat zal sowieso, gelet op de bevoegdheidsvermenging, ook een zaak zijn van de federale overheid. Ik hoop dat we op grond daarvan aan tafel kunnen zitten met de federale overheid om te bekijken welke opties we ter zake hebben.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik heb nog een korte slotreactie. Net als de minister, kijk ik uiteraard uit naar het advies van de Raad voor Dierenwelzijn en naar wat er uit de werkgroep zal komen. Ik denk dat het vooral belangrijk is om het gedrag van die honden in de toekomst te evalueren.

Ik kijk ook uit, minister, naar de resultaten nadat u gaan samenzitten bent met de federale overheid. Want daar zijn toch wel een aantal zaken die uitgeklaard moeten worden.

Wat de socialisatie betreft: u hebt uiteraard een punt dat het belangrijk is dat het probleem ook wordt aangepakt aan de bron, op de plaats waar het veroorzaakt wordt, zoals wij destijds ook onze eigen zwervkattenproblematiek goed hebben aangepakt hier in Vlaanderen, ook op lokaal niveau. Daar moet dus zeker de nodige aandacht aan geschonken worden. Ik kan echter alleen maar vaststellen dat, als we op dit tempo doorgaan, er een vervijfvoudiging zal zijn van de import van deze zwervhonden uit die landen.

Dan moeten wij als Vlaamse overheid toch de vinger aan de pols houden, zeker als we zien dat de prijzen ondertussen verdubbeld zijn. Het is natuurlijk ook een economisch plaatje. Minister, wat dat betreft, denk ik dat het een goede zaak is om het advies af te wachten. Ik kijk ernaar uit om een grondige evaluatie te doen van deze situatie. Uiteraard komen we toekomstgericht terug op deze vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gweny De Vroe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vroegere stopzetting van nertsenhouderijen in Vlaanderen – 3937 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, we hebben toch wel een heel belangrijke beslissing genomen om de nertsenhouderijen en het bedrijf dat nog actief is geweest op het vlak van dwangvoeding in Vlaanderen tegen eind 2023 te laten stoppen. Als gevolg daarvan heb ik deze vragen.

Minister, op dinsdag 15 juni jongstleden liet u weten dat er wellicht sneller dan verwacht een einde zal komen aan de pelsdierkweek en het gebruik van dwangvoeding in Vlaanderen. Dat wordt dan toegejuicht. De bedrijven hebben tot eind november 2023 nog een overgangsregeling gekregen. Tot die tijd kunnen ze hun activiteiten nog altijd verderzetten. U verheugde zich erover – dat werd ook toegejuicht – dat inmiddels alle nog operationele bedrijven een stopzettingsvergoeding hebben aangevraagd. Het gaat over veertien nog actieve pelsdierkwekerijen en een producent van foie gras uit Bekegem. Van al deze bedrijven kiest slechts één bedrijf voor een reconversie. Alle andere gaan voor een totale stopzetting van alle activiteiten.

De aanvragen zijn een eerste heel belangrijke, maar daarom nog niet bepalende stap in het stopzettingsproces. Het is een eerste stap. Het is aan de Landcommissie om de waarde van elk bedrijf nu te gaan bepalen. Vooraleer dat kan gebeuren, moeten er intakegesprekken plaatsvinden op de nertsenfarms. Zodra die inschatting gebeurd is, wordt vervolgens de precieze schadevergoeding bepaald. Dan volgt echter de proef op de som, want het is aan de betrokken bedrijven om de schadevergoeding die aan hen aangeboden wordt al dan niet te aanvaarden en er eventueel dan ook bezwaar tegen aan te tekenen.

We kunnen er dus inderdaad goede hoop op hebben dat de Vlaamse nertsenhouderijen hun activiteiten vroeger dan voorzien stopzetten, maar veel zal afhangen van het ogenblik dat ze hun aanbod tot schadevergoeding krijgen en van hoe hoog de schadevergoeding zal zijn. Zeker nu we weten dat de prijzen van nertsenpels veel hoger liggen dan de voorgaande jaren toen er nog een bodemkoers werd bereikt die bovendien de basis vormt van de berekening van de schadevergoeding momenteel.

Volgens de bepalingen in het decreet tot uitdoving van de nertsenhouderij en het dwangvoederen in Vlaanderen moeten de aanvragers hun activiteiten stopzetten op uiterlijk 31 december van het jaar waarin ze het aanbod van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) hebben aanvaard. Minister, is het de bedoeling om die stopzettingen nog in 2021 te laten gebeuren en bijgevolg de aanbiedingen tot schadevergoedingen dit jaar nog te beslechten? Hoe sneller, hoe beter is het motto dan.

Zo ja, zult u de Landcommissie vragen om met bekwame spoed dan ook werk te maken van hun voorstellen tot schadevergoeding?

Minister, blijven de parameters voor de schadevergoeding gebaseerd op de KWIN-boeken (Kwantitatieve Informatie Veehouderij). En zo ja, van welke periode.

Ik had ook graag geweten in welke mate de lage prijzen voor de nertsdierpels van de afgelopen jaren eventueel zullen worden vertaald in relatief lagere schadevergoedingsvoorstellen. Hoe zullen die zich dan verhouden tot de hoge prijzen die momenteel voor die nertsdierpels worden betaald?

En als laatste vraag: wat is de stand van zaken van het aantal concrete voorstellen die reeds werden overgemaakt aan de nertsdierhouders door de Landcommissies? En zijn er momenteel reeds voorstellen die eventueel al werden afgewezen? Dus eigenlijk gaat het een beetje over een stand van zaken van de voorstellen die werden gedaan.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er waren inderdaad destijds, of in een vrij recent verleden, 16 pelsdierhouderijen in Vlaanderen die verantwoordelijk tekenden voor meer dan 200.000 pelsdieren die in Vlaanderen jaarlijks werden geslacht, louter vanwege hun pels. Van die 16 zijn er 2 bedrijven die geen aanvraag meer hebben ingediend, maar waarvan we weten dat zij al in 2019 hun activiteiten hebben gestaakt. We verwachten dat van hen geen aanvraag meer zal komen. Er zijn 13 bedrijven die inderdaad een aanvraag hebben ingediend. Het gaat om 12 bedrijfsstopzettingen en 1 bedrijfsreconversie. Er is 1 pelsdierhouder die een ander wettelijk spoor bewandelt. Hij heeft namelijk een aanvraag ingediend voor bedrijfsbeëindiging via het flankerend beleid Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Dat is een andere regelgeving.

Ja, ik denk wel dat we dat een succes kunnen noemen. Het is inderdaad zo dat de bedrijven ertoe worden aangezet, vermits hoe langer men wacht, hoe kleiner de compensatievergoeding zal zijn. Dat zit in het systeem ingebakken. Ik denk dat dat een belangrijke incentive is.

De procedure vanaf het indienen van een aanvraag voor een vergoeding tot het ontvangen van het aanbod, duurt maximaal tien maanden. De verschillende procedurestappen en termijnen zijn in detail geregeld in het uitvoeringsbesluit. Afhankelijk natuurlijk van het moment en in welke fase de aanvragen zich bevinden, zal er dit jaar of volgend jaar een aanbod door de Landcommissie worden overgemaakt. Daarna kan de aanvrager dat aanbod aanvaarden of beroep aantekenen bij de VLM.

De Landcommissie neemt in iedere aanvraag drie beslissingen, namelijk over de volledigheid en de ontvankelijkheid van het dossier, en doet vervolgens een aanbod aan de betrokkene. De termijnen voor iedere beslissing, zijn termijnen van orde die zijn vastgelegd in het uitvoeringsbesluit. De Landcommissie heeft de bedoeling zich maximaal aan die termijnen van orde te houden.

Hoe worden de vergoedingen bepaald? Die worden bepaald door de Landcommissie, op basis van de gegevens en de kenmerken van het bedrijf. De Landcommissies vervullen volgens het landinrichtingsdecreet hun taak volledig onafhankelijk. In eerste instantie wordt nagegaan of de gegevens voorhanden zijn van het bedrijf zelf. Dat gebeurt natuurlijk via de boekhouding. De vergoedingen worden dus bij voorkeur, en eigenlijk in de regel, bepaald op basis van de individuele boekhouding. Enkel wanneer dat niet mogelijk is, wordt nagegaan of de waarden uit de KWIN-boeken bruikbaar zijn. Maar dus in de regel is het op grond van de data van het bedrijf zelf, op grond van de boekhouding die, mijns inziens, toch in elk bedrijf voorhanden is.

Vraag en aanbod bepalen de prijs van een pels. Ik verneem dat de Landcommissies vermoedelijk het moment van het in werking treden van het Decreet houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het instellen van een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, als referentie zullen nemen voor het berekenen van het inkomstenverlies, omdat op dat moment ook het verbod werd ingesteld. Concreet betekent dit dat het inkomstenverlies, en dus ook de pelsprijs die in rekening wordt gebracht, wordt berekend op basis van de jaren 2018, 2017 en 2016.

Daardoor worden de laatste jaren niet mee in rekening gebracht, vooral 2019 dan, evenmin als de pelsprijzen van vandaag.

Tot slot geef ik nog mee dat er al een definitief aanbod is gedaan aan de pelsdierhouderij die een aanvraag heeft ingediend via het flankerend beleid PAS. Dat is overgemaakt aan de aanvragers.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, bedankt voor uw reactie.

Ik ontvang deze week ook een antwoord van u op een schriftelijke vraag over deze materie. Daarin had u gezegd dat er momenteel geen commerciële pelsdieren meer gehouden worden in Vlaanderen. Dat is inderdaad heel hoopgevend nieuws. Maar de eerlijkheid gebiedt ook te zeggen dat dat niet alleen te maken heeft met onze beslissing rond het uitdovingsdecreet, wat natuurlijk een heel belangrijke beslissing was, maar dat de zaken ook versneld zijn door covidbesmettingen in Denemarken en Nederland.

Wat ik momenteel vooral hoor van de nertshouders, is dat ze er toch wel spijt van hebben dat ze deze beslissing hebben genomen. Dat is natuurlijk niet goed om te vernemen in relatie tot de beslissing die wij genomen hebben. Het gaat dan om de schadevergoeding die ze gaan krijgen en waarvan ze nog niet weten wat ze mogen verwachten. We hopen dus om daar toch ook snel duidelijkheid in te krijgen. Ik hoor dan dat het logisch is om de data te gaan gebruiken van bedrijven, maar er werd blijkbaar eerst gecommuniceerd dat de vergoedingen berekend zouden worden op basis van die KWIN-boeken, maar nu blijkt inderdaad – en u zegt dat ook – dat de data van de bedrijven gebruikt zullen worden, op basis van de drie laatste jaren. De prijzen van de pelsen zijn momenteel serieus aan het stijgen. Wat we natuurlijk moeten proberen te vermijden, minister, is dat er opnieuw bedrijven actief zouden worden, omdat het interessanter zou zijn om nog tot eind 2023 de activiteiten te herstarten. Dat moeten we te allen prijze vermijden.

Ik denk dat het belangrijk is dat er snel geschakeld wordt, dat die nertsdierhouders een fair en geloofwaardig aanbod moeten krijgen voor hun schadeloosstelling. Vanuit Vlaanderen is het onze bedoeling om te verzekeren dat Vlaanderen zo snel mogelijk nertsenvrij wordt. Ik denk dat u daar als bevoegde minister op moet toezien, zodat de juiste stappen gezet worden en zodat Vlaanderen zo snel mogelijk nertsenvrij wordt.

Ik had nog enkele bijkomende vragen, minister.

We hebben kennisgenomen van het budget van 10 miljoen euro voor die schade-loosstelling. Mijn vraag is of het klopt dat dat bedrag een gesloten enveloppe is, dan wel of er nog andere mogelijkheden zijn.

Er wordt vaak gezegd dat de Landcommissie haar werkzaamheden onafhankelijk uitvoert, maar ik verneem wel dat zij in zeer rechtstreeks contact staat met het kabinet. Ik had graag vernomen waar die contacten dan precies over gaan en of jullie nog extra instructies meegeven uit het kabinet.

Ten slotte, u hebt duidelijk aangegeven hoe de Landcommissie werkt: de volledigheid, de ontvankelijkheid, het aanbod. Er is dan de mogelijkheid om daarop te reageren of om bezwaar in te dienen, als de betrokkenen niet akkoord zijn, en dus om een nieuw aanbod te vragen.

Maar wat zijn de stappen en de timing als zij niet akkoord gaan? De rechtbank? Hoe zit dat? Hoe ziet u daar de onderhandelingen? Kunnen zij daar zelf ook met een concreet voorstel komen? Ziet u die onderhandelingen minnelijk – soepel – verlopen? Ik stel die vragen natuurlijk echt wel met de bedoeling om te verzekeren dat Vlaanderen zo snel mogelijk nertsenvrij wordt. Ik denk dat dit toch wel belangrijke onderhandelingen zijn. Hoe ziet u dat verder?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Collega's, wij hebben over deze kwestie veel vragen gesteld, in november vorig jaar nog, – ook samen met collega Dochy – met betrekking tot de vraag om over te gaan tot een definitieve sluiting. Toen kwamen de vragen ook naar aanleiding van de vaststelling van coviduitbraken, en nieuwe mutaties, bij diverse kwekerijen. Dat was internationaal, als ik me goed herinner. Toen werd gesteld dat, door de beslissingen die in een aantal landen genomen werden om versneld te sluiten, er economisch een breuk zou ontstaan, met een opkweekcyclus van één jaar voor nertsen, om toch weer op te starten na een bepaalde periode, wegens die economische incentive. Men gaat een afweging maken tussen de vergoeding die de Vlaamse Regering heeft bepaald, en wat men op de markt voor die nertsenspels kan krijgen. Vanuit het oogpunt van corona, wat toen het debat was, maar ook vanuit het oogpunt van dierenwelzijn, is dat geen goede zaak.

En dus sluit ik toch weer aan bij de vraag. U hebt toen geantwoord, minister, dat ze ofwel konden ingaan op een genereuze compensatie, ofwel konden kiezen voor de onzekerheid. Ik heb toen geantwoord: ofwel gaan ze berekenen hoe groot de kans is dat, als ze toch even wachten en nog een jaarcyclus opstarten, ze dan een heel grote meerwaarde kunnen genereren, enzovoort. We zitten nu in die context. Ik betreur dat eigenlijk. We hebben toen een kans gemist om een versnelde sluiting te doen, waar ook vragen over waren vanuit de meerderheid. Een collega van CD&V heeft dat toen ook gevraagd. Ik sluit me dus aan bij die vraag. Op dit moment zitten een aantal van die bedrijven in de onzekerheid, en is men ook gewoon heel hard aan het rekenen wat het meest lucratief is, terwijl men toch ook in het buitenland al die duidelijke versnelling van de sluiting heeft gekozen. Mijn vraag is dus of dat een overweging is die u, gezien de situatie waar we nu inzitten, wilt maken. Of is het voor u nog altijd duidelijk: het is 2023 of niet. Dat laatste zou ik bijzonder spijtig vinden. Ik denk dat er nog altijd een kans ligt om een versnelde sluiting te doen, en niet te wachten tot de marktvoorwaarden zo zijn dat men toch dat risico neemt, wegens zeer gunstige prijzen, om één of twee jaar iets te doen wat in het kader van dierenwelzijn weinig wenselijk is.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk dat het belangrijkste gegeven vandaag is dat er volgens onze informatie in Vlaanderen vandaag geen nertsen meer worden gekweekt en gedood voor hun pels. Ik denk dat dat een belangrijk resultaat is, dat we op ons conto mogen schrijven. Ik denk ook dat de regeling, die we hebben uitgewerkt ter compensatie van de betrokken kwekers, billijk is. Het is wel zo dat, net om een incentive te geven om zo snel mogelijk te gaan met stoppen, er vanaf dit jaar 10 procent van de billijke vergoeding afgaat, per jaar uitstel. Het budget is geraamd op 10 miljoen euro. Dus dat bedrag, in zijn totaliteit, als het finaal gaat over 14 bedrijven, lijkt me echt wel billijk. Voor 14 bedrijven – of 15, met de kweker van foie gras met dwangvoeding erbij genomen – lijkt me dat een heel billijk bedrag.

De vraag met betrekking tot het 'contact met het kabinet' begrijp ik niet goed. Er is wel een protocol gesloten tussen de VLM en het departement. Misschien wordt daarnaar verwezen, maar dat is niet via het kabinet gegaan.

Dat is een protocol gesloten tussen de Vlaamse Landmaatschappij en het departement, met betrekking tot de praktische zaken en dus de modus operandi. Ook de vergoeding die de VLM ontvangt zit daarin vervat.

Wanneer in het kader van die procedure kwekers niet akkoord zijn met het aanbod dat hun gedaan wordt, dan is er een beroepsmogelijkheid bij de VLM. Ook dat zit vervat in het uitvoeringsbesluit, en wordt geconcretiseerd in het protocol.

Tot slot, mevrouw Almaci, als het buitenland u inspireert: in tijden van coronacrisis heeft men plots beslist om miljoenen dieren te doden, om achteraf vast te stellen dat die beslissing eigenlijk fout was. Dus ik denk niet dat ik daar altijd lering uit moet trekken. Of het is alleszins geen goede beslissing geweest, en gelukkig hebben we dat in Vlaanderen niet gedaan. Ik denk dat wij al goed voorbereid waren, los van corona, en dat we moeten vasthouden aan de procedures die we hebben uitgetekend. Die zorgen ervoor dat er in Vlaanderen geen nertsen meer worden gekweekt en getoond enkel voor hun pels. En anderzijds zorgen ze ervoor dat er voor de kwekers voorzien wordt in een billijke vergoeding.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik vraag toch om de vinger aan de pols te houden en dat goed mee op te volgen, gezien de stijgende prijzen. We kunnen ons niet veroorloven dat er opnieuw een bedrijf actief zou worden. Alstublieft, volg dit heel goed op. U bent naar de pers gegaan, of de pers heeft u gevonden om toch duidelijk de positieve boodschap te brengen dat er momenteel geen nertsen meer worden gekweekt. Dat is een heel goede zaak. Maar we moeten opletten dat er toch niet opnieuw een activering zou zijn. Er is nog tijd tot eind 2023. Dus alstublieft, houd de vinger aan de pols, ik kan dat niet genoeg benadrukken. Minister, ik vraag om daarop toe te kijken. U spreekt van een billijk voorstel. Ik denk dat het belangrijk is dat er een fair en geloofwaardig bod wordt gedaan voor die schadeloosstellingen, zodat we er ons in de toekomst van kunnen verzekeren dat Vlaanderen zo snel mogelijk effectief en definitief nertsenvrij wordt.

We volgen het zeker verder op, maar die onderhandelingen zijn cruciaal en belangrijk. Dus ik hoop dat het op een goede manier zal worden gevoerd. We houden de vinger aan de pols, ook wij als parlement. We komen hier ook zo snel mogelijk mee terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Meyrem Almaci aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de huisvesting van dieren in het licht van de nieuwe Nederlandse dierenwet – 3996 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Deze vraag gaat over de nieuwe dierenwet in Nederland. Er is in juni 2021 via een amendement van de Partij voor de Dieren op wetgeving in Nederland een nieuwe dierenwet aangenomen, die vertrekt vanuit het principe dat dieren hun natuurlijke gedrag moeten kunnen vertonen. Ze mogen ook geen pijn en ongemak meemaken. En het gaat over alle soorten dieren: van dieren in de veehouderij tot huisdieren. Dat betekent dat het niet meer de dieren zijn die zich moeten aanpassen aan de huisvesting, maar dat bij wijze van spreken de huisvesting en de manier waarop ze moeten worden gehouden, aangepast moet zijn aan hun natuurlijke gedrag. Dat is een heel goed principe, maar het roept wel heel veel vragen en commotie op in Nederland.

Volgens die wet, die in toepassing gaat in 2023, kunnen vogels bijvoorbeeld niet meer in een te kleine kooi gehouden worden. Konijnen zouden eigenlijk in groep gehouden moeten worden. Katten zouden naar buiten moeten kunnen. Vee, zoals kalveren en geiten, mogen niet meer onthoofd worden en varkens zouden in de modder moeten kunnen wroeten, enzovoort. Dat is waar het debat nu over gaat:

het gevolg van dat amendement op die wet. De huisvesting moet immers, indien nodig, aangepast worden aan het dier in plaats van omgekeerd.

Ondertussen is er ook in het Brusselse Gewest een oefening gaande vanuit de Raad voor Dierenwelzijn, rond richtlijnen voor het houden van honden, katten en paarden.

Minister, die evoluties in het Brusselse Gewest, maar zeker ook in Nederland, dwingen ons eigenlijk echt tot nadenken. Het welzijn van dieren wordt steeds belangrijker. Op zich is dat heel goed. De goede omgang met dieren, het natuurlijke gedrag en de richtlijnen en de sensibilisering daarrond zijn belangrijk voor particuliere houders, maar minstens even belangrijk voor veehouderijen. We hebben hier al over heel veel zaken gepraat, onder andere labels.

Minister, mijn vraag aan u is heel specifiek met betrekking tot de nieuwe Nederlandse wet. Bent u daarvan op de hoogte? Wat is uw persoonlijke positionering als minister van Dierenwelzijn hierover? Wat denkt u over de basispremissie die men daar neemt dat dieren natuurlijk gedrag moeten tonen?

Zult u in Vlaanderen initiatief nemen om huisvesting van dieren beter af te stemmen op hun natuurlijke gedrag, op hun natuurlijke behoeften? Hebt u – uzelf, vanuit uw kabinet, vanuit de administratie – al initiatieven in die richting opgestart met betrekking tot sensibiliserende richtlijnen voor het houden van huisdieren? Op welke manier denkt u met de evolutie, die toch rond ons gaande is, om te gaan bij ons in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In Nederland werd inderdaad door de Tweede en de Eerste Kamer een amendement op de Wet Dieren aangenomen over de huisvesting van dieren. In de oorspronkelijke tekst stond: "Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen." Daar werd als amendement aan toegevoegd: "Onder een redelijk doel wordt in elk geval niet begrepen het kunnen houden van dieren in een bepaald systeem of huisvesting."

Daarop is heel wat commotie ontstaan over wat dit nu precies betekent. Wat is de reikwijdte van die zin? Sommigen vrezen voor het einde van de veehouderijen in Nederland. Anderen zijn dan weer bang dat het bijna onmogelijk wordt om nog huisdieren te houden, omdat vogels en konijnen niet meer in een kooi gehouden zouden mogen worden, katten zouden altijd buiten gehuisvest moeten worden en honden zouden zelfs niet meer aan de leiband mogen lopen. Het effect en de onrust gaan wel iets ruimer dan enkel de landbouwsector; het betreft ook de gezelschapsdieren.

De tekst van de wetswijziging is zodanig algemeen dat op dit moment niemand lijkt te weten wat er in de praktijk nu daadwerkelijk zal veranderen. Vreemd genoeg, om zich daarvan te vergewissen, heeft de bevoegde minister in Nederland, minister Schouten, opdracht gegeven om een juridische analyse te laten uitvoeren om na te gaan wat de consequenties van die wetswijziging precies zijn. Die wetswijziging is nog niet voor onmiddellijk, die zal ingaan op 1 januari 2023. Ik volg dit met grote interesse op.

Op het vlak van dierenwelzijn is er veel verbetering mogelijk en moeten we nog stappen zetten. Maar ik wil mij wel hoeden voor wijzigingen waarvan men zelfs niet weet wat de draagwijdte nu is en waardoor bepaalde activiteiten in feite onmogelijk worden, ook in hoofde van dierenvrienden en -liefhebbers, en waarbij we ook ons rekenschap moeten geven van verplaatsing naar het buitenland.

U weet dat de Europese Commissie een evaluatie en eventuele herziening van de Europese reglementering rond dierenwelzijn voorziet in het kader van de farm-to-forkstrategie. Momenteel werken we met onze collega's van de Vughtgroep – dat zijn de bevoegde ministers voor dierenwelzijn van Nederland, Duitsland, Denemarken en Zweden waar wij als Vlaanderen samen met Wallonië en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest toch een belangrijke rol in spelen – aan een tekst die oplijst welke wijzigingen en aanvullingen aan de Europese regelgeving wij doorgevoerd zouden willen zien om het dierenwelzijn in Europa te verbeteren.

Dat voorstel gaan we aan de Europese Commissie overmaken.

We zijn in Vlaanderen al jaren bezig met richtlijnen voor het houden van huisdieren. Hiervoor werd de website huisdierinfo.be opgericht, waar richtlijnen terug te vinden zijn voor het houden van zowat alle diersoorten die vrij courant als huisdier gehouden worden. Het gaat hierbij niet enkel om honden, katten en paarden, maar er zijn ook richtlijnen te vinden voor het houden van een parelhoen en recent ook een alpaca. Ik nodig u zeker uit om eens een kijkje te nemen op deze website.

Ondertussen kijken we met interesse naar de evoluties en de draagwijdte van het goedgekeurde amendement in Nederland.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De website is mij bekend en ik volg de Europese farm-to-forkstrategie van heel dichtbij op, omdat die bijzonder belangrijk is.

Deze wet zal tijdens deze legislatuur ook bij ons – dus eigenlijk bijzonder snel – in werking treden. Dan gaan er bij mij een aantal alarmbellen af, omdat we ervaring hebben met zowel het stikstofdossier als met de megastallen. Op het moment dat er in Nederland een wetgeving wordt versterkt, gaan er wel eens intensieve veehouders 'sans gêne' 10 kilometer verder de grens over en verhuizen ze de problematiek naar het Vlaamse grondgebied, daarbij niet gehinderd door enige overweging op het vlak van dierenwelzijn.

Er is wetgeving nodig om het welzijn van dieren te beschermen. Daarbij is er wel een verschil – en dat is belangrijk om mee te nemen in de verdere evaluatie – tussen diegene die van zijn of haar dieren moet leven als inkomen en diegene die een hobbydierhouder of een gewone particulier met een huisdier is. Die eerste persoon moet eraan verdienen. Die tweede persoon geeft er vaak geld aan uit. De beroepsmatige dierenhouder moet zijn kosten zo laag mogelijk proberen te houden om zoveel mogelijk inkomsten te genereren en gaat vaak ook over tot export om zoveel mogelijk winst te hebben. De hobbyist houdt zijn dier bij zich en zal met liefde wat extra investeren om ervoor te zorgen dat die dieren het naar hun zin hebben. Bij die laatste is sensibilisering een heel belangrijk instrument.

U zult mij niet horen zeggen dat de website daarvoor niet relevant is, maar vaak weten mensen het niet en is er wat proactiviteit nodig om hun duidelijk te maken welk dier welke soort omgeving nodig heeft. Konijnen bijvoorbeeld zijn groepsdieren en eenden hebben altijd ruimte nodig om te zwemmen om zich goed te kunnen voelen. Nertsen zijn dan weer waterdieren, maar worden in pelsdierhouderijen in kooien gehouden zonder enig water in zicht.

Het toont aan dat er hier een onderliggende problematiek is en die doet mij een belangrijke vraag stellen, los van het opvolgen van de evoluties in Nederland, inzake de concretisering. Wat zal er effectief gebeuren in 2023? Ik zou echt heel alert willen zijn om te vermijden dat er een verhuis naar Vlaanderen komt van problematische bedrijven, puur om de winst. Dat moeten we goed in de gaten houden.

De strengere Nederlandse regels zijn een debat waard. Het zou ons moeten doen nadenken over hoe we ervoor kunnen zorgen dat dieren zoveel mogelijk natuurlijk gedrag kunnen vertonen, ook in de veehouderij. Het zou het debat mogelijk moeten maken over hoe we omgaan met megastallen, met broedfok, met dierproeven. We moeten vermijden dat dit zou leiden tot een verhuis door een gebrek aan heldere regelgeving bij ons. Dat is voor mij belangrijk en ik hoop dat we dat gesprek in alle openheid kunnen voeren, want het zal ook een debat zijn dat in Europa zal worden gevoerd. We moeten er een open gesprek over kunnen hebben, zonder op voorhand al te zeggen wat de uitkomst is, en ons hoeden voor mogelijke neveneffecten van wat in Nederland gebeurt. Daar had ik graag nog uw reflectie op.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil me graag aansluiten bij deze vraag. Ik had trouwens verwacht dat de twee vragen gekoppeld zouden worden omdat ze beide voor een deel over hetzelfde gaan, enerzijds over Nederland maar anderzijds over het Europese debat dat gevoerd wordt.

Nu, ik moet wel toegeven dat de Europese regelgeving en de discussie daaromtrent bij mij heel wat vraagtekens hebben opgeroepen. Dat roept mij als volksvertegenwoordiger alleen maar meer op om heel secuur te letten op wat we hier goedkeuren en welke initiatieven we nemen. Als we moeten vaststellen dat we iets goedkeuren waarvan we de draagwijdte eigenlijk niet goed kunnen inschatten of waarvan we de impact moeten laten onderzoeken om er een beeld van te krijgen, dan moet ik toegeven dat dat mij als politica heel ongelukkig stemt. Ik hoop dat dat ook in Nederland de ogen doet openen.

Nu, wat de discussie over de huisvesting van dieren betreft: dat is een element waar we permanent aandacht voor moeten hebben. Maar ik denk ook dat we toch wel met enige trots mogen kijken naar de expertise die wij door de jaren heen in Vlaanderen hebben opgebouwd en welke rol wij daarin spelen. De minister heeft er al naar verwezen dat wij heel wat oplijstingen en richtlijnen hebben, maar ook qua wetenschappelijke kennis hebben wij toch wel vooraanstaande instellingen en doorgedreven onderzoek op het vlak van dierenwelzijn. Ook onze Raad voor Dierenwelzijn staat bekend als een raad die zeer secuur en op basis van wetenschappelijke inzichten adviezen levert. Ik denk dat dat een heel belangrijk element is in dit debat: enerzijds hoe we kijken naar een aantal zaken, wat de beleving is – ik heb het gevoel dat de discussie vaak vanuit beleving wordt gevoerd – en anderzijds de wetenschappelijke kennis en ervaringen, metingen van hoe dieren zich effectief gedragen en wat het beste stal- of kooisysteem is, zodat we op basis daarvan de juiste keuzes kunnen maken. Ik wil de minister vragen hoe hij daarnaar kijkt en of hij het een belangrijke insteek vindt dat we vanuit wetenschappelijke kennis en ervaring het debat voeren.

Ik wil dan nog even ingaan op het onderscheid waar collega Almaci naar verwees tussen professioneel en hobby. Uiteraard is er een verschil tussen professionele activiteiten en hobbyactiviteiten. Ik ben het minder eens met de stelling dat bij hobbydieren alles in orde zou zijn in vergelijking met de professionele sector. Bij professionele activiteiten wordt al langer gekeken hoe dieren het beste worden gehouden. Professionele houders van dieren hebben er ook alle baat bij dat dieren gezond zijn en besteden daar ook bijzonder veel aandacht aan. Dat is althans mijn ervaring. Ik heb hier al eens de uitnodiging gedaan om een aantal bedrijven en onderzoeksinstellingen te bezoeken. Die uitnodiging wil ik nog eens herhalen, want ik denk dat wij op dat vlak, zoals ik darnet al aangaf, een vooraanstaande rol spelen.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Het was inderdaad nuttig geweest om de twee laatste vragen te koppelen, want ook zo dadelijk gaat het nog over dat thema, die resolutie die in het Europees Parlement is goedgekeurd, namelijk dat we kooien voor landbouwdieren wensen uit te faseren en dat men dat ook wil verankeren in de Europese dierenwelzijnswetgeving. Daarnaast heeft men ook wel gesproken over het principe dat landbouwproducten die op de Europese markt worden ingevoerd, daar ook aan zouden moeten voldoen, wat voor onze landbouwsector een heel belangrijk element is.

Het is natuurlijk zo dat we in Vlaanderen al veel langer bezig zijn met de problematiek rond de verschillende kooisystemen. We hebben de uitfasering van kooien voor kweekkonijnen vastgelegd. Ook het verdwijnen van de nertshouderijen betekent automatisch heel wat minder dieren in kooien. En dan hebben we nog de studie die eind 2021 opgeleverd zou worden rond de uitfasering van kooien voor pluimvee.

Het is natuurlijk wel denkbaar dat bepaalde van die beslissingen een grote impact zullen hebben op onze landbouwers en de landbouwsector in het algemeen, en dus is het wel belangrijk dat we in dialoog gaan met die sector, dat als er aanpassingen komen, die zorgvuldig gebeuren en dat er ook overgangsmaatregelen worden voorzien.

Het is ook wel zo dat uit diverse onderzoeken blijkt dat consumenten steeds meer belang hechten aan dierenwelzijn bij voeding die ze kopen. Hier zitten dus ook wel degelijk economische opportuniteiten in. Dat is een element dat we zeker niet mogen vergeten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel. We zullen inderdaad de Nederlandse evolutie, en de draagwijdte van het desbetreffende amendement nauwgezet opvolgen. Ik noteer ook de vingerwijzing van collega Rombouts, die stelt dat we ons toch altijd rekenschap moeten geven van wat wij goedkeuren, of van wat u goedkeurde, in dit geval. Dat zal men voortaan doen.

Ik noteer wat mevrouw Almaci zei met betrekking tot de meest optimale -- of goede -- omstandigheden om dieren te houden, waarbij wij een goed initiatief hebben genomen, denk ik, met onze website en al onze fiches die op www.huisdierinfo.be staan. 'Huisdierinfo' is een beetje misleidend, want het gaat toch wel heel ruim. Een alpaca kan men moeilijk een huisdier noemen, denk ik. Het gaat ruimer dan enkel de strikte categorie van huisdieren. Maar wat vooral belangrijk is, is dat we willen proberen om de voortrekkersrol die we spelen ook op het Europese niveau uit te spelen. Vandaar die verzameling van gelijkgestemde zielen in de groep die wij de Vughtgroep noemen, waarmee we nu hebben aangekondigd aan de Europese Commissie dat wij een 'position paper' gaan bezorgen. Wat zit daarin? Ik kan u wel meegeven waar we op willen focussen. Ik zal het in het Engels citeren, omdat we ter zake een Engelstalige brief hebben bezorgd. Enkele elementen: 'to rethink the entire framework -- werk maken van een nieuw wettelijk kader in de EU -- 'for animal welfare focusing on the keeping of animals, on animal transport and slaughter of animals', dat willen we in een volgende periode doen. Nu zouden we met de position paper willen focussen op:

Eén: 'an update of current legislation, also taking into account areas where practical experience has identified enforcement problems due to too general or imprecise provisions',

Twee: 'new specific legislation for animals that are kept or traded in a context of economic activity where there is currently only very general legislation or no legislation'.

Dat zijn de twee focussen van onze position paper, waarbij we met verschillende landen front vormen ten voordele van dierenwelzijn. Wat ons eigen land betreft, heb ik opgemerkt dat wij qua handhaving steeds verdergaan, dat het aantal inbeslagnames nog altijd aan het stijgen is. Het stijgt niet meer zo fel als in de eerste jaren. Toen we zelf bevoegd werden, in 2014, hebben we een kordaat dierenwelzijnsbeleid onmiddellijk geïmplementeerd, met een sterke stijging van het aantal inbeslagnames tot gevolg. Momenteel is dat minder sterk aan het stijgen, maar je ziet wel dat het beleid vruchten afwerpt in Vlaanderen. Laat ons proberen dat ook op Europees niveau te gaan doen, zeker gelet op de Europese markt en het vrij verkeer van goederen en diensten, inclusief van dieren.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik steun absoluut de strijd op het Europese niveau. Daar hebt u in ons absoluut een medestander. Wij hebben ons daar de afgelopen jaren ook heel hard voor ingezet. We weten bijvoorbeeld van de 'puppyfabrieken' – want dat zijn die grootfokkers in het Oostblok –, en dat we echt nog wel wat werk hebben rond de veetransporten. Dat hebben we gezien naar aanleiding van – recent nog – een boot met Spaanse kalveren, die heel lang in quarantaine is moeten blijven, en uiteindelijk is teruggestuurd, na heel lang onderweg te zijn geweest. Daar is nog wat werk. We delen dus die doelstelling, op Europees vlak.

Ondertussen is er in ons buurland een wet gestemd, en – laat ons heel eerlijk zijn – het is wel de verdienste van de Partij voor de Dieren in Nederland, en van dat parlement, dat ze dit tot iets belangrijks in het Europese debat hebben gemaakt, namelijk dat natuurlijke gedrag. Je kan het Orwelliaans stellen: alle dieren zijn vandaag gelijk. Maar sommige dieren zijn iets gelijkere dan andere, in hun behandeling. Daar is een proportionaliteit. Ik hoor mevrouw Rombouts. Ik zou echt niet willen dat dit een zwart-witdebat is tussen hobbyisten en professionals, maar er is wel een verschil in aantallen, en er is wel een verschil in proportionaliteit.

Ik wil dus echt vragen om naast die Europese strategie, waarbij in ons land zeker het voortouw wordt genomen – zowel in Brussel als in Wallonië als in Vlaanderen – om met gelijkgestemde zielen het dierenwelzijn meer op de agenda te zetten, tegelijkertijd te bekijken hoe we kunnen vermijden – in afwachting van de Europese stemming over de regelgeving die waarschijnlijk pas in de volgende legislatuur geïmplementeerd zal worden – dat er verschuivingseffecten zijn vanuit Nederland en vanuit landen die louter vanuit economische winst redeneren en niet zozeer vanuit dierenwelzijn. Het gaat dan vaak niet om de hobbyisten of de particulieren, maar wel om professionals, zonder daarmee zwart-wit te willen denken. We hebben al iets vergelijkbaars gezien bij de megastallen. We mogen dus ook niet naïef zijn. Mijn vraag is dus om, naast de Europese strategie, dat gevolg al in te calculeren omdat we dat gevolg al dreigen mee te maken tijdens deze legislatuur. Het is dus belangrijk om onze eigen regelgeving tegen het licht te houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het Europese burgerinitiatief voor een verbod op kooien in de veeteeltsector – 3997 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Deze vraag sluit aan bij het vorige debat. Het Europese burgerinitiatief 'end the cage age' heeft in de Europese Unie 1,4 miljoen handtekeningen verzameld van EU-burgers uit 18 verschillende landen om de Europese Commissie te vragen in de Europese richtlijn over de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren het gebruik van kooien in veeteeltbedrijven te verbieden. Hun oproep werd ondersteund met een motie in het Europees Parlement die door een grote meerderheid werd goedgekeurd. Daarin vragen ze om het gebruik van kooien in de veehouderij tegen 2027 uit te faseren.

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat landbouwdieren lijden in kooien. Desondanks leven in de Europese Unie elk jaar nog meer dan 300 miljoen dieren in hokken, kooien of boxen. Het burgerinitiatief en de motie van het Europees Parlement vragen om hier komaf mee te maken. Ook in Vlaanderen kunnen er nog stappen vooruit worden gezet in het verbeteren van de levenskwaliteit van landbouwdieren. Zo worden er nog kooien gebruikt voor kalveren en zeugen. Legkippen moeten het ook nog steeds doen met heel kleine kooien en vleeskippen mogen met 19 kippen per vierkante meter opeengehoopt zitten. Daarmee doen we het slechter dan Nederland, Duitsland, Luxemburg en Oostenrijk. In België zouden er nog 4.426.142 dieren in kooien gehouden worden in de veeteeltsector volgens het burgerinitiatief 'end the cage age', goed voor 31 procent.

Ik heb hierover de volgende vragen, minister.

Hoe staat u tegenover de voorstellen van dit burgerinitiatief en het Europees Parlement? Ondersteunt u een versnelde update van de Europese richtlijn?

Overweegt u ook het afbouwen van kooien, boxen of hokken voor legkippen, kalveren en zeugen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijn antwoord zal misschien wat overlappen met het vorige. Wat vind ik van dat initiatief? Ik ben natuurlijk zeer enthousiast. Ik heb begrepen dat het burgerinitiatief 'end the cage age' nog maar het zesde burgerinitiatief is, en het eerste op het vlak van dierenwelzijn.

Ik ben dan ook blij dat niet alleen het Europees Parlement, maar ook de Europese commissaris publiek verklaard heeft dat hij daarmee aan de slag gaat en stappen zal zetten om het burgerinitiatief om te zetten in concrete actie.

Zo is er het voornemen van de Europese Commissie om de bestaande dierenwelzijnswetgeving tegen het licht te houden, te bekijken waar er lacunes zijn en wat eventueel geactualiseerd moet worden. Die lacunes omvatten ook diersoorten waarvoor momenteel in de Unie nog geen concrete regelgeving of normen bestaan zoals konijnen of kalkoenen. Dus als u me vraagt of ik de versnelde update van de betrokken richtlijn kan ondersteunen, dan antwoord ik dat het voor mij meer mag zijn: ook de normen voor varkens, leg- en vleeskippen of nog over vervoer of slachten mogen wat mij betreft geüpdatet en aangescherpt worden.

Ik heb al gezegd dat de commissie die fitness check van de bestaande regelgeving momenteel doorvoert. De resultaten worden verwacht in 2023. Die zullen gebruikt worden om nieuwe wetgeving voor te stellen. Dat vormt misschien ook een mooie opportuniteit in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in 2024. Qua timing zit dat misschien wel goed en we kunnen dan proberen om dierenwelzijn op de kaart te zetten onder het Belgisch – lees Vlaams wat dierenwelzijn betreft – voorzitterschap.

Om te onderstrepen dat het me wel menens is, heb ik al verwezen naar het initiatief dat we genomen hebben met de Vughtgroep. In het voorstel dat we overmaken

aan de EU-commissaris hebben we ook gedetailleerd aangegeven – ik heb er daarstraks uit geciteerd – welke wijzigingen en aanvullingen we verwachten in de huidige Europese dierenwelzijnsvoorschriften. Dus de vraag om regels voor nieuwe diersoorten waar op heden nog geen specifieke EU-voorschriften voor bestaan, zoals de eerder genoemde konijnen en kalkoenen, is eveneens in de paper opgenomen, maar er zijn er nog wel meer. Wat betreft konijnen zijn wij als Vlaanderen zonder meer voortrekker en zouden we model kunnen staan voor andere EU-lidstaten. Voor kalkoenen heb ik aan de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn ook een advies gevraagd.

De vraag van het burgerinitiatief is door de 170 deelnemende organisaties gesteld. De uitvoering van hun eisen gebeurt inderdaad het beste net op dat Europese niveau. De grote stappen vooruit in het welzijn van landbouwhuisdieren gebeuren immers het beste ook EU-wijd, gelet op de mogelijke gevolgen voor concurrentievervalsing als dat anders verloopt. Ik verwijs naar het verbod op de niet-verrijkte batterijkooien voor legkippen, het verbod op levenslange individuele huisvesting van kalveren en de verplichte groepshuisvesting van zeugen.

Er moet natuurlijk ruimte zijn voor debat en reflectie over de gevolgen van sommige voorstellen. Ik geef als voorbeeld de zeugen. Die worden nu voor het grootste deel van hun leven in groep gehouden behalve rond de bevalling, het werpen. Ik denk dat we die discussie de afgelopen jaren al gevoerd hebben. Zeugen worden afgezonderd uit de groep om agressie te vermijden. Na de bevalling worden ze veelal in een zogenaamde kraamkooi gehouden die de zeug dan ook weinig bewegingsvrijheid geeft maar de biggen daarentegen de kans biedt om onder hun moeder uit te geraken als die gaat liggen, om verplettering te vermijden. Daarover stelt de Europese vereniging van landbouworganisaties dat het verbod op kraamkooien bij zeugen een verhoging van 14 procent van de sterfte bij de biggen zou kunnen veroorzaken. Er moet de tijd genomen worden om ook die argumenten toch zorgvuldig te bekijken en ook een kosten-batenverhouding te maken. Enerzijds mag het niet de bedoeling zijn om de veehouderij in Vlaanderen onmogelijk te maken en als remedie dierlijke producten in te voeren uit landen waar de productie veel goedkoper is en waar dierenwelzijn een onbekende notie is. Maar anderzijds mag dit ons er niet van weerhouden om met onze Vlaamse veehouderij de lat hoger te leggen op het vlak van dierenwelzijn. Voor wat het beoogde verbod op batterijkooien voor legkippen betreft, heb ik een economische impactstudie besteld conform het regeerakkoord. Op grond daarvan kunnen we vooruitgaan, want dat zijn we onszelf en vooral de dieren verplicht.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, dank u wel voor uw uitgebreide en vooral positieve antwoord met de opsomming van initiatieven die u zelf van plan bent te nemen of al genomen hebt. Het lijkt me inderdaad een heel goede insteek om zeker en vast naar 2024 toe, indien de evaluatie in Europa over de wetgeving gemaakt zou zijn tegen 2023, inderdaad te proberen om een aantal zaken door te drukken tijdens het Belgisch – lees Vlaams, Waals – voorzitterschap van de EU. We mogen inderdaad wel zeggen dat we daar het goede voorbeeld wel geven. Het kan natuurlijk geen kwaad om goede voorbeelden inderdaad uit te dragen naar de rest van Europa.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Deze scope gaat breder dan de vraag van daarnet. Ik vind het wel belangrijk om specifiek die Europese scope te nemen. Daarnet ging het over Nederland en het in de gaten houden van wat er beweegt in Nederland, maar het is wel zo dat er in Europa nog een weg te gaan is, dat er landen zijn waar de notie dierenwelzijn – zoals de minister terecht zegt – een onbekend concept is,

zeker wat de economische kant betreft. Dat is gewoon helaas realiteit. Dus we volgen die nieuwe Europese wetgeving van nabij op. Er is ook een nieuwe Europese dierenverordening die gevolgen heeft voor elke lidstaat. De vraag zal zijn – om met de uitzonderingen en de mogelijkheden die Europa altijd toelaat om zelf te verstrengen of om nog een aantal uitzonderingen toe te laten – hoe dit verder evolueert. Het leven van een vleeskuiken vandaag is: 'poef' er is een kuiken en 'plof' na zes weken wordt het geslacht. Als het alleen nog maar over pluimvee gaat en de uitzondering rond kalkoenen, toont dat dat er nog wel wat werk is aan het debat, dat tussen kosten en baten toch ook het welzijn van dieren een plek geeft.

Ik wil één aspect aanhalen dat me bijzonder aangaat, want we hebben het heel vaak – en dat deel ik – over de toekomst van de veehouderij in ons land. Het mag inderdaad niet de bedoeling zijn dat we uit landen waar geen labels zijn, waar geen aandacht is voor dierenwelzijn, massaal beginnen te importeren. Maar op dit moment is het grootste deel van onze veehouderij puur gericht op export. Je ziet dat heel veel burgers dankzij jarenlange volgehouden sensibilisering bijvoorbeeld vanuit dierenrechtengroeperingen, heel veel consumenten veel bewuster beginnen te consumeren. Zij stellen dus hogere eisen aan het vlees dat ze eten. Dat zien we ook in supermarkten bijvoorbeeld aan het feit dat men eieren uit kooien niet meer toelaat. Het gaat wel hand in hand met onze eigen regelgeving die eigenlijk ook bestuurd wordt vanuit een publieke opinie die gesensibiliseerd wordt vanuit heel veel organisaties in het middenveld die begaan zijn met het dierenwelzijn. Dat aspect wil ik toch ook inbrengen in het debat. Het is vandaag niet zo dat massaal vlees wordt ingevoerd. In alle richtingen wordt er vlees uitgevoerd, er wordt ook vlees ingevoerd, maar wij zijn toch vooral gericht op de export. En een veel kwalitatievere vleesconsumptie in eigen land – voor mensen die vlees eten met het label waar we het al eerder over gehad hebben, met een hogere prijs voor de boeren en dus meer inkomen en dus ook meer incentives om echt te creëren voor de eigen markt in de plaats van voor een goede export waar je dan in die moordende concurrentie zit met landen die het met dierenwelzijn niet zo nauw nemen – is toch ook een kwalitatief onderdeel van dit debat. Die proportie tussen import en export en hoe we daarmee omgaan en welke effecten dat heeft op dierenwelzijn binnen ons land maar ook binnen Europa is een belangrijke focus die we niet mogen vergeten vanuit het oogpunt van dierenwelzijn, maar ook gewoon vanuit het oogpunt van druk op ons leefmilieu.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord waarin u aangeeft dat het belangrijk is dat we op Europees niveau inderdaad ook een debat kunnen voeren. Daar ben ik het volkomen met u eens. Wat betreft de resolutie die ook goedgekeurd is, denk ik dat het een evenwichtigere resolutie is dan hier in eerste instantie werd voorgesteld. Maar ook daar, minister, – en daarom dat ik er net naar verwees – zijn wetenschappelijke onderbouwingen en de impact zeker elementen die ook meegenomen worden in het debat. Dat is ook heel belangrijk om inderdaad mee te nemen. Collega Almaci heeft zonet ook al verwezen naar de diversiteit tussen landen, naar gelijke handelsakkoorden die gegarandeerd moeten kunnen worden. Dat is ook een belangrijk element. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat we in dezen meer op export gericht zijn, maar dat is een ander debat in het hele verhaal. Daar willen we zeker nog eens op ingaan. Het is inderdaad belangrijk dat we kijken naar dierenwelzijnsnormen, dat we daar ook zeker onze rol zoals vandaag opnemen en – opnieuw – de kennis die we daarover hebben zeker delen en kijken op welke manier we op dat vlak verder lijnen kunnen uitzetten op Europees niveau.

Minister, ik wil ook specifiek op de kooisystemen ingaan, op het verhaal rond kooien en het engagement dat u ook in het regeerakkoord hebt genomen. Momen-

teel loopt er een studie, de LEGMONI-studie, waarbij een aantal stalsystemen specifiek rond kippen vergeleken worden. Ik heb daar een schriftelijke vraag over gesteld. In de studie worden drie verschillende metingen uitgevoerd: verrijkte kooien niet-kooisystemen zonder vrije uitloop en de niet-kooisystemen met vrije uitloop.

Er staat duidelijk omschreven dat het in de opzet van de studie niet de bedoeling is een vergelijking te maken van de impact van de verschillende systemen op het dierenwelzijn. Dat leek mij enigszins vreemd omdat het toch belangrijk is dat net de impact van de verschillende stalsystemen specifiek naar dierenwelzijn een basis moet zijn om keuzes te kunnen maken op het vlak van dierenwelzijn en eventuele stalsystemen. Bij mij riep dat de vraag op waarom dat is. Worden verschillende stalsystemen dan op een andere manier vergeleken? En hebt u er zicht op of er al resultaten zijn van die studie?

Ik wil nog even terugkomen op de vingerwijzing van daarnet. Dat was vooral over het feit – ik ga ervan uit dat we dat in Vlaanderen op een goede manier doen – dat we vooraf goed weten en in kaart brengen wat er beslist wordt. Daarom mijn oproep naar studies, zowel naar dierenwelzijn als naar socio-economische impact. Maar ik ga ervan uit dat dat in het regeerakkoord staat en dus baseline is en dat we dat ook goed respecteren.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik ga niet terugkomen op alles wat ik daarstraks gezegd heb, maar ik ben natuurlijk wel tevreden dat Vlaanderen ook opnieuw op Europees niveau die voorttrekkersrol wil nemen. Het is uiteraard de bedoeling om die Europese lat hoog te leggen, en om die ook hoog te leggen voor producten die we invoeren op de Europese markt. Dat zal zeker nog een grote uitdaging worden voor bepaalde lidstaten. Maar dat gelijke speelveld – het is hier gezegd – is wel heel belangrijk voor de landbouwsector.

Ook voor onze Vlaamse sector zullen er uiteraard gevolgen zijn als we daar aanpassingen op doen. Ik stel dus voor dat we de Vlaamse noden zeker tijdig in kaart brengen en dat we aanpassingen zorgvuldig voorbereiden samen met de sector.

Er zijn ook opportuniteiten volgens mij. De consument is zich momenteel veel bewuster van welke voeding hij of zij koopt in de supermarkt. Ook dierenwelzijnsaspecten spelen daarbij zeker een rol.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat uw vragen betreft, mevrouw Rombouts: ik heb die niet onmiddellijk ter hand, maar als dat via een schriftelijke vraag komt, gaan we dat zeker kunnen beantwoorden.

Bij wijze van slotbeschouwing – ik probeer het omzichtig te formuleren –: wij zitten hier in de commissie Dierenwelzijn. Dat brengt met zich mee dat de vertegenwoordigers van de partijen in eerste instantie vooral begaan zijn met dierenwelzijn. Als ik kijk naar de behandeling van de resolutie in kwestie, 'End of the cage-age', komt die in de commissie Landbouw in het Europees Parlement. De invalshoek is daar dus soms wat anders. Ik zou u vriendelijk willen vragen om ook eens te kijken naar het stemgedrag van uw eigen partijvertegenwoordigers in die commissie Landbouw in het Europees Parlement. Dat stemgedrag is niet altijd volledig congruent – 'to say the least' – met de standpunten die wij hier soms innemen in de commissie Dierenwelzijn, omdat er ook wel een andere preoccupatie is en een andere invalshoek. Dat leidt er soms toch toe dat over algemene beginselen en streefdoelen die wij met zijn allen ondersteunen in de commissie Dierenwelzijn, onze eigen verte-

genwoordigers er echt wel een andere zienswijze en houding en dus ook stemgedrag op nahouden in die commissie Landbouw in het Europees Parlement. Ik ga geen man en paard noemen, maar ik vraag u wel om u daar eens van te vergewissen. Ik heb hier de lijst van het stemgedrag van alle amendementen, ook van de Vlaamse vertegenwoordigers, zowel van de N-VA, Vooruit, Groen, CD&V, Open Vld, het Vlaams Belang. Soms is dat toch wel een vreemd stemgedrag. Dus de vriendelijke vraag om u daar ook eens van te vergewissen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel voor het antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.